

Edgar

GYMNASTER PÅ KRIGSSTRÅT

NÅGRA ORD

MED ANLEDNING AF

GYMNASTIKFESTEN

AF

ARNLIOT GELLINA

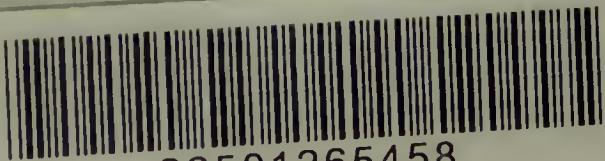
M15504

STOCKHOLM 1891

O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG.

GELLINA

22501265458

GYMNASTER PÅ KRIGSSTRÅT

NÅGRA ORD

MED ANLEDNING AF

GYMNASTIKFESTEN

AF

ARNLIOT GELLINA.

STOCKHOLM 1891

O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG.

40728134

303450

Cyprus Coll.

WELLCOME INSTITUTE LIBRARY	
Coll.	WELLCOME
Call.	
No.	QT255
	1891
	G 31g

M15504

INLEDNING.

Ingenting har i år tagit den svenska allmänhetens uppmärksamhet så i anspråk som striden om den tillstundande gymnastikfesten, den stora svenska och internationella gymnastikfest, som på föranstaltande af några af Stockholms frivilliga gymnastikföreningar skall hållas här i Stockholm till Pingst. Hvarken utländska dödsfall, vore de än så notabla som gamle Moltkes eller inhemskt riksdagsbråk, talade än herr Hedin med sin hvassaste tunga, har så länge och så allmänt ådragit sig vårt lands uppmärksamhet som striden om denna gymnastikfest.

Meningen med denna lilla broschyr vore att, så att säga, samla handlingarne i målet, att på ett ställe ge en öfversigt af det vidlyftiga stridsmaterialet och visa allmänheten hvad kampen gäller, att den både varit väl värd att föras och väl värd att följas med intresse. Det är nämligen nu af allt, som under striden framkommit, klart och tydligt, att det icke varit mer och icke mindre än vår svenska gymnastiks vara eller icke vara kampen gäلت, att striden stått för det Lingska systemet rent och obemängdt af främmande tillsatser, på hvilket system festen, sådan arrangörerna först tänkte sig den, direkt eller indirekt, hade kommit att utgöra ett under alla omständigheter farligt angrepp.

Då detta system är vårt lands stolthet och ära, en skatt som utlandet afundas oss och på många håll redan söker att vinna äfven för sig, kan man ej undra på att ett anfall deremot väckt harm och förvåning i synnerhet som man

bland angripare funnit namn på personer hvilkas officiella ställning som vår gymnastiks vårdare, som lärare vid vår gymnastiska högskola, redan bort ålägga dem respekt därför. En än mycket större harm har det väckt, att de äfven sedan de blifvit upplysta om de följer deras tilltag kunnat medföra dock i det längsta, envisa som käringen mot strömmen, sökt vidhålla alla dess konsekvenser och först sedan de formligen moraliskt tvungits dertill bit för bit uppgifvit den första planen, så att nu af den ursprungliga gymnastikfesten ej återstår mycket mer än vanlig idrottsfest.

Till dessa medgifvanden ha arrangörerna tvungits dels deraf att den allmänna opinionen genom sitt mäktigaste organ pressen ingripit mot festen med en kraft, som ty värr är sällsynt i vårt kära fädernesland, dels deraf att till sist, när envisheten blef allt för stor, såväl vår gymnastiks högste vårdare, gymnastiska centralinstitutets föreståndare, förklarade att han ej hade något med festen att skaffa som att dertill majoriteten bland de gymnastiskt sakkunniga i vårt land, gymnastiklärarne vid våra universitet, skolor och seminarier offentligt protesterade mot festen. Ty, ehuru några namn på gymnastikens bemyndigade målsmän finnas bland festarrangörerna, så tillhöra dock deras massa gymnastikens frivilliga, och mängden af gymnastiklärare har som sagdt funnit det angeläget att desavouera de kamrater som ställt sig i spetsen för densamma.

Vi öfvergå nu till redogörelsen för stridens olika faser.

Med pukor och trumpeter.

— Jo, Mænd, jeg reyste en gang fra Hadersløw til Kiel, men glemmer aldrig den Reyse.

— Monsieur! Slipper I mig ikke, saa faar I et Par Ørefigen.

Holberg.

Allt ifrån medlet af 1870-talet har här i Stockholm pågått en frivillig gymnastisk verksamhet, som, god i mycket, dock i ett och annat gifvit den svenska gymnastikens vänner anledning till ej få betänkligheter.

Redan från början hade dessa frivilliga gymnastikföreningars öfningar och uppvisningar en viss pregel af ostentation som lät sjelfva gymnastiken snarare bli ett medel att vinna applåder än att vinna helsa och krafter. Denna pregel framträdde, efter den stora uppvisningen på Nya téatern, som sattes i scen med all möjlig pomp och ståt, och svenskarnes deltagande i den internationella gymnastikfesten i Brüssel 1877, allt tydligare. Föreningarne fingo under sin nitiske och för ett lysande resultat af deras arbete outtröttligt intresserade ledare d. v. löjtnant Balcks auspicier allt mer pregeln af för uppvisning tränade professionals, och man och man emellan kallades de ej sällan, dock mera på skämt än på allvar, »Cirkus Balck».

De mera betänksamme och sakförståndige, som insågo och förstodo, att den svenska gymnastikens stora betydelse låg i dess allmängiltigt humana karakter, dess egenskap att vilja allsidigt stärka och utbilda *alla*, skakade tviflande på hufvudet åt denna rörelse, som allt mer afgjordt leddes in

i de spåren att utvälja de bästa och ensidigt utbilda en en eller annan färdighet hos dem till en akrobatmessig höjd.

Men den stora hopen var bländad och applåderade. Papporna tyckte att det var »styft» af deras gossar att hoppa lika långt och högt som trots någon »artist» på cirkus, mammorna och systrarne, för att icke tala om fästmör och andra kära väninnor, kunde aldrig se sig mätta på de stiliga pojkarne, när de lågo ut från en ribbstol eller baklänges satte öfver en häst, på hvilken det satt en hel skock med nedhukade kamrater.

Jublet var allmänt, den svenska gymnastiken var pånyttfödd och Balck var dess profet, och från ju fler resor den muskelfasta truppen kom hem med nya medaljer och dess ledare med nya ordnar, dess kraftigare blefvo hurra-ropen och applåderna och dess svagare hördes de betänksam- mares protester.

Den ena festen efter den andra gick af stapeln äfven inom landet under »allmänt deltagande». Det var visserligen ett sorgligt faktum att lika många som de intresserade gymnasterna voro vid festerna och täflingarne, lika få voro de emellan dem, då det gälde att gymnasticera bara för sakens skull och inte för att bli medaljör och komma i tidningarne, men det, sade man, kom sig bara deraf, att det var allt för få fester, och så gick vår festgymnastik eller fröjdgymnastik med lust och gamman under pukor och trumpeter fram sin väg stolt i glansen af alla erkännanden under sin Brüsselbesatte festpresidents ledning, tills — gymnastiksalarne stodo tomma hela året om för att fyllas några veckor till en träning, då det gälde att lägga en ny medalj till de gamla.

Men allmänheten hurrade och skrek — och herrararne hoppade och skuttade och snurrade och svängde och lågo ut och togo i, tills det knakade i ryggbasten på dem, och gamle Ling, om han fått se dem undrat, hvad det var för främmande djur som gjort invasion i hans gymnastiksalar.

Knotet och misstron höllo sig tysta, men de funnos kvar och växte till och samlade skäl och bevis. Ännu var dock ej allvarets stund kommen. Festlekens prunkande blommor växte yppigare än någonsin, och nu till i sommar väntade man att den grannaste af dem alla skulle slå ut sin kalk belyst af nådens och folkgunstens klaraste solsken i förening, och ledaren axlade sin mest lysande fältherretåga och sände ut ett bud till allt folk att samlas hit till en storartad både nationel och internationel fest.

En organisationskomité bildades under den outtröttlige kaptan Balcks ledning, och snart var allt klappadt och klart till att ånyo förvåna världen och visa hvad man kunde.

Dertill trodde åtminstone till en början alla att det hela inskränkte sig, men man fick snart se, att det var ännu mera i görningen.

De svenska gymnastikföreningarne mottogo följande inbjudning:

Till X... gymnastikförening.

Frågan om en rationel fysisk uppfostran står på dagordningen hos snart sagdt alla civiliserade nationer, och denna viktiga fråga har utan tvifvel hos allmänheten vunnit allt mera erkännande.

De flesta europeiska nationer hafva ett ordnad gymnastiksystem, och öfverallt hafva statsinstitutioner bildats för att ordna, utveckla eller sprida intresse för gymnastik. Olika gymnastiksystem hafva härunder utbildats; de sträfva dock alla åt samma mål: andlig och fysisk helsa och arbetskraft. Det ena systemet eger öfvervägande förtjenster i en, det andra i en annan rigtning.

Utan tvifvel kan det vara af stort gagn för gymnastikens utveckling och af ett uppmuntrande intresse för dess utöfvare att gymnaster från de olika skolorna mötas för att visa de olika systemen och deraf hämta lärdomar.

Det är på grund häraf som Stockholms gymnastikföreningar hafva tagit initiativet till ordnandet af en internationel gymnastikfest i Stockholm den 15—19 maj 1891 för att deltagarne deri må komma i tillfälle att studera och jemföra olika gymnastiksystem, på det bästa möjliga sätt framställda genom en elit-

trupp gymnaster från hvarje land, der gymnastiken hållas i ära samt för att åstadkomma samarbete mellan gymnaster.

Vi få på grund häraf äran inbjuda — — — — —

att genom en afdelning gymnaster låta sig representeras vid detta tillfälle.

Vi hysa grundade förhoppningar att, förutom de skandinaviska nationaliteterna, se flera af Europas folk representerade vid denna fest.

Ett detaljeradt program öfver festen skall inom kort öfversändas.

En domarenämnd (jury d'étude), sammansatt af representanter för de land som deltaga i festen, är afsedd att bildas.

Vi kunna på förhand meddela att nedsättning af biljettprisen sannolikt kommer att beviljas, så väl å statens jernvägar som å de ångbåtar hvilka möjligen komma att begagnas för öfverfarten. Derjemte tro vi oss kunna bereda samtliga främmande gymnaster fri bostad under vistelsen i Stockholm.

Tacksamma för ett svar om edert deltagande, snarast möjligt, helsa vi eder på förhand välkomna.

På organisationskomiténs vägnar

Viktor Balck.

De för utlandets gymnastikföreningar afsedda inbjudningsskrifvelserna åter hade denna lydelse:

Den fysiska uppfostran är för närvarande frågan för dagen, som sysselsätter alla civiliserade nationer.

Antalet af de personer som intressera sig derfor växer dagligen; dess belackare ha måst böja sig för de välgörande verkningar den med säkerhet alstrar när den är rationelt ledd.

Men om alla den fysiska uppfostrans anhängare äro ense om det slutliga målet, som är den jemnsides gående utvecklingen af den individuella och sociala varelsens fysiska och intellektuella kraft, så ha icke alla trott sig böra använda samma medel för att nå detta mål.

Det har, enligt olika nationers vetenskapliga ståndpunkt och skilda anlag uppstått olika system som svara mot deras instinktiva behof.

Hvarje system har fritt utvecklats sig i olika rigtningar, och det är intressant för alla, det är nyttigt för sjelfva gymnas

kens utveckling, att jemföra systemen sins emellan för att deraf draga ömsesidiga lärdomar.

Det fins intet kraftigare medel härför än att inför åskådarnes ögon samla gymnasterna sjelfva, för att låta dem med den största möjliga fulländning utföra rörelser efter sitt lands tradition.

Det är i denna öfvertygelse som Stockholms gymnastikföreningar ha tagit initiativet till en internationell gymnastikfest i vår hufvudstad från den 15 till den 19 maj 1891.

Vi bedja därför — — — — —

göra oss den äran att vid detta tillfälle låta representera sig af en grupp gymnaster.

Vi hysa den lifliga förhoppningen att, utom de skandinaviska folken, få se flere af Europas nationer representerade vid denna fest.

Ett detaljeradt festprogram skall inom kort sändas er.

Det skall bildas en jury (jury d'étude) sammansatt af representanter för de land som taga del i festen, för att bedöma dess resultat.

Vi kunna redan meddela er, att vi hysa grundadt hopp att erhålla en prisnedsättning af biljetterna så väl på statens jernvägar som på ångbåtarna. Vi tro oss dessutom vara i stånd att anskaffa alla utländska gymnaster fri bostad under deras vistelse i Stockholm.

Vi vore lyckliga att snart mottaga underrättelse om er anslutning.

Å organisationskomiténs vägnar

Presidenten.

Dessutom prunkade båda inbjudningsskrifvelserna, både den svenska och utländska, med en ståtlig titelvignett föreställande — Stockholms gymnastikföreningars samlingslokal kanske någon tror — åh nej, bättre upp, skulle det vara: Stockholms slott. Trodde sedan någon, ett förlåtligt misstag, att det verkligen var gymnastikföreningarne som hade en så der gentil festlokal, så var ju ingen skada skedd.

Vidare upplystes om att festen hölls under H. K. H. Kronprinsens beskydd samt meddelades en grann förteckning på alla organisationskomiténs högt lysande medlem-

mar. På de franska inbjudningsskrifvelserna hade man till och med glömt ut att ange att några af de komiterade som kallades »professeurs» vid centralinstitutet endast voro extra och biträdande lärare. Deremot glömde man ej af att tala om att festarrangören sjelf var »premier professeur». —

Man försökte med ett ord tydligen att ge allt en så lysande och så officiel pregel som möjligt, i synnerhet inför utlandet.

Nåja! Litet roar barn, och det der festlullet kunde väl icke göra någon skada.

Nej, hade allt endast varit som förut, lek med på sin höjd några ordnar och medaljer i perspektiv, då hade väl allt ostördt fått gå sin gilla gång, och de förståndige endast som vid föregående tillfällen skrattat åt gränlåterna och tecknat sig deras innebörd till minnes.

Men nu visade, som sagdt, inbjudningsskrifvelserna att det var ännu en annan mening med festen, och då vaknade de betänksamme upp trots alla de obehag och chikaner de väl på förhand visste att de derigenom skulle utsetta sig för, och ett oväder drog i hop sig kring de festyre herrarnes hufvud, som snart förmörkade hela folkgunstens sol och kom deras stolta blommor att piskas till marken som en hagelskur farit fram öfver dem.

Öfver pukor och trumpeter ljud snart från hela Sveriges folk till den djerfve, som ville bära hand på den gymnastik hvars målsman han sjelf var — ty detta var det man nu såg vara festens innersta innebörd — ett dånande:

Monsieur! Slipper I ikke saa faar I et Par Ørefigen.

Smolk i mjölken.

— åh, lilla Carmen, kom nu med!
Du kan väl inte hjerta ha
Att låta saken gå på sned.

Carmen.

Den 23. januari hade organisationskomitén sitt första sammanträde för året, och de utsedde komiterade kunde då afgifva en glänsande rapport öfver sin verksamhet. De hade utsändt inbjudningsskrivelser till 37 svenska och 23 utländska gymnastikföreningar. De senare representerade följande olika land: Norge, Danmark, Finland, Frankrike, Belgien, England, Holland, Tyskland, Österrike, Schweiz, Italien, Portugal, Luxemburg, Nordamerika, och dessutom särskildt Ungern och Böhmen.

Från de flesta utländska föreningarne hade ingått svar, från en del håll nekande, men från andra åter jakande. Norge, Danmark och England tycktes i synnerhet ha lust att vara med. Deremot svarade finnarne nekande: Man reser inte bort och roar sig när ens mor ligger på bår, skrefvo de. Till mera heder för sitt festgymnastiska intresse än sin fosterländska pietet ändrade de sig dock sedan och komma nu verkligen.

Från de svenska föreningarne hade vid januarisammanträdet ännu ej ingått många svar, men man ställde sig dock hoppfull beträffande deras deltagande. De veta att de ha god tid och komma nog, för resten, »inga bref äro goda bref» tänkte komitén och gick på det viset i det mest strålande festhumör. Festpappa sjelf lyste som en sol och hörde redan i andanom applådernas salfvor och medal-

jernas klingklang vid »verldens förnämsta gymnastiska show.»

De stackars människorna sågo i sin blindhet icke molnet som drog upp. Derfor stodo de ock till en början endast och gapade, när det urladdade sig i åska och blixtar och visste rent af ej på hvilken fot de skulle stå; de trodde först nästan att alltsammans bara var skräm-skott.

Den första urladdningen skedde första dagarne af februari.

Det var Lunds universitets gymnastikförening, som då svarade på inbjudningen och betackade sig för att vara med. Dess svar åtföljdes af en protest mot festen af Lunds samhälles mest framskjutne och aktade män på de medicinska, gymnastiska och andra vetenskapers område.

Denna protest demaskerade i korta, bestämda ordalag hela festen, dess väsen och halt och klargjorde hvarför allvarligt och fosterländskt sinnade män ej kunde vara med om den.

Den hade följande lydelse:

»Först och främst ville man betyga gymnastikfestens organisationskomité sin upprigtiga tacksamhet för den vänliga inbjudningen; men, öfvertygad om den goda afsigten, kunde man likväl ej undgå att mot sjelfva planen för denna fest hysa vissa betänkligheter. Väl kunde det vara både vår nation värdigt och lämpligt att söka bevisa de utländska gymnastikföreningarna ett gästfritt emottagande såsom en gengäld för den uppmärksamhet de under senare år skänkt åt svensk gymnastik och svenska gymnaster; men då inbjudningsprogrammet dels tillerkänner utlandets gymnastikmetoder *likställighet* med vår, dels såsom ett af sina främsta mål framhåller *täflingen* mellan de olika skolorna eller systemen, om man så får kalla dem, syntes detta innebära icke så få eller obetydliga vådor. Det torde nämligen få anses som allmänt bekant, att *intet* gymnastiskt system finnes genomfördt och utbildadt efter fullt rationella, fysiologiska grunder mer än det Lingska, och detta system eger just genom sitt stöd i fysiologien förmåga att utvecklas och fulländas från sin egen princip bättre än genom långods från annat

håll, der icke samma stöd förefinnes. Till det Lingska systemets stora företräden hör dess välgörande och allsidiga inverkan på kropp och sinne samt dess motvilja mot alla slags ostentativa uppvisningar, hvori antalet deltagare minskas och åskådaremängden ökas med öfningarnas konstfärdighet. Den utländska gymnastiken går ej sällan, ja nästan alltid, i den riktningen att söka hos enskilda individer utbilda befintliga särskilda anlag, för att glänsa dermed inför en okritisk åskådarepublik. I samma mån de lyckas häri, nedtryckas bemödandena hos de mindre goda eller de dåliga anlagen — en erfarenhet, vunnen redan genom de gamla kulturfolken. En början härtill hos oss skulle möjligen blifva en följd, om den föreslagna festen kom till stånd. Och vi böra gå *i motsatt* riktning inom vårt vidsträckta land, der *hvarje* modigt bröst och *hvarje* kraftig arm är af den största betydelse. Det kunde vara att befara, att några utländska gymnasters cirkusartade prestationer skulle komma att slå an på en mängd åskådare, att den allmänna meningen deraf kunde komma att påverkas och sålunda bidraga till att vårt högt förtjenta, rent nationella system komme att origtigt uppfattas här hemma. Någon liknande tankegång synes hafva gjort sig gällande hos det gymnastiska centralinstitutets styrelse och hos det stora flertalet af dess lärarekår, enär det väl vore antagligt att i motsatt fall centralinstitutet hade officiellt uppträdt som inbjudare till festen.

För Lunds universitets gymnastikförening, dess gynnare och vänner har denna internationella gymnastikfest en särskild betänklighet, och detta på den grund, att gymnastikföreningen, i anseende till sitt närmare utlandet hefintliga hemvist, både varit och allt jemt är verksam för utbredande af det Lingska systemet. Det har erfordrats icke ringa energi och grundlighet för att utomlands ådagalägga, att systemet är något helt, som för sin princip skull förkastar tillägg från andra länders gymnastikanordningar, då dessa icke låta sig inordnas efter samma grunder; men dessa arbeten hafva i allmänhet krönts eller äro nära att krönas med fullständig framgång och erkännande. Under sådana förhållanden syntes det olämpligt, att liksom offentligt förklara, att den svenska gymnastiken behöfde kompletteras genom lån från andra håll.

Den icke ovigtiga kulturuppgift, hvilken för närvarande förestår det svenska folket, nämligen att öfver verlden utbreda en snillrik landsmans lifsgerning, skulle derigenom kanske komma att lida afbräck. Vår svenska gymnastik utgör för närvarande ett mycket uppmärksammat studieföremål för vetenskapsmän

och pedagoger från alla civiliserade länder; alla deras uttalanden gå i riktningen af ett oförbehållsamt erkännande af det svenska systemet, och därför syntes det olämpligt att under några korta festdagar vilja taga allmänheten med i bedömandet af en serie prestationer, hvilkas betingelser, utförande och verkningar den fullständigt saknar kompetens att afgöra.

På grund häraf, men för öfrigt med betygande af sin tack-samhet för inbjudningen, ville Lunds universitets gymnastik-förening värdsamt afböja den vänliga inbjudningen till delta-gande i gymnastikfesten.»

Protestens undertecknare voro:

herrar professor *P. Assarson*, professor *Ch. W. Blomstrand*, bibliotekarien *F. E. Braune*, kapten *A. Böklin*, professor *P. G. Eklund*, gymnastikläraren vid högre läroverket i Lund kapten *H. Ekström*, bokförläggaren *Gleerup*, professor *Hj. Lindgren*, professor *V. E. Lidforss*, professor *M. K. Löwegren*, f. d. professor *C. F. Naumann*, gymnastikläraren vid Lunds universitet kapten *C. A. H. Norlander*, professor *A. V. Quennerstedt*, professor *S. Ribbing*, rektorn vid högre läroverket i Lund *C. K. S. Sprinchorn*, förste stadsläkaren i Lund *P. E. Söderwall*, bibliotekarien *E. Tegnér*, samt fyra medlemmar af Lunds studentkår, kandidaterna *Wahlstedt*, *Johansson*, *Cavallin* och *Thomander*.

Emellertid var detta endast det första slaget, flere kommo sedan. Afslag ingingo från än den ena än den andra svenska föreningen och andra tego. Af de 37 svenska föreningar som inbjudits hade ännu vid februari månads utgång endast 11 svarat ja.

Bland de inbjudna befunno sig äfven några qvinliga föreningar. Ett par af dessa sände äfven motiverade afslag att deltaga i festen.

Så svarade *Köpenhamns qvinliga gymnastikförening* på följande vis:

»I det vi tacka er för den inbjudning till gymnastikfesten i Stockholm, som ni låtit utgå äfven till vår förening, meddela vi er tillika härmed, att vi efter närmare öfvervägande icke se oss i stånd till att mottaga den samma, då vi icke tro, att vi på den vägen kunna gagna den svenska gymnastikens sak i Danmark.

Med tack för den visade välviljan på Köpenhamns qvinliga gymnastikförenings vägnar:

Aug. Formann,
ordf.

Ch. Bonnevie,
v. ordf.

B. Raunsöe,
kassör.

Köpenhamn den 18 februari 1891.»

Af den utförliga motiveringen till *Stockholms qvinliga gymnastikförenings* svar förtjenar följande att anföras:

»Stockholms qvinliga gymnastikförenings ändamål är enligt paragraf 1 i stadgarne för den samma »väckande af håg för och bibringande af färdighet i gymnastik, *hvarvid det Lingska systemet lägges till grund.*»

Föreningen har visserligen till sin uppgift att i så vida kretsar som möjligt bland svenska qvinnor väcka till lif intresse för gymnastikens välgörande inflytande. Men just därför går dess sträfvan ej ut på att bibringa föreningens medlemmar den högre grad af skicklighet, som höfves för utförande af *svårare* rörelser, och i saknad af hvilken föreningen ej anser sig kunna värdigt uppträda vid ett tillfälle sådant som det föreslagna.

Tvärt om vinnlägger sig föreningen uteslutande om sådana lättare öfningar, hvilka icke i och för sig innehålla något särskildt svårt utan genom metodisk undervisning jemförelsevis lätt af qvinnor i allmänhet kunna inhemtas.

Att uppträda vid en offentlig uppvisning, det vore enligt vår uppfattning att öfvergifva föreningens gamla anspråkslösa och så att säga mera *privata* program och att åt vår förening och dess verksamhet gifva en ny och helt annan karakter än den ursprungligen afsedda.»

Den hållning festkomiterade under detta växande oväder intaga är verkligen komisk. De veta, som sagdt, ännu icke riktigt på hvad fot de skola stå. Än ryta de och än be de; mot lundensarne, som tydligen väckt all deras harm, äro de som rytande lejon. Det svar de lemnade på deras samsade och höfliga protest bar följande form:

På grund af en i tidningarna synlig, mot den internationella gymnastikfesten underligt motiverad protest, som enligt uppgift lär leda sitt ursprung från Lunds förening för gymnastik och fäktning, får organisationskomitén lemna några upplysningar, i

det den derjemte vill erinra om skälen för anordnandet af denna fest.

Inom landets gymnastikföreningar har intresset för friskgymnastik varit i ett beklagligt tillbakagående under de senaste åren, och i intet land, som berömmar sig af att ega ett ordnadt gymnastiksystem, är det aktiva deltagandet i gymnastik, på frivillighetens väg, så ringa som i Sverige, och då vi nu ega ett godt system, vore det önskvärdt att det tillämpades äfven inom andra kretsar än der det är i lag befaldt. Erfarenheten inom alla land har visat att ett af de kraftigare medlen att höja intresset för frivillig gymnastik är anordnandet af regelbundet återkommande nationella eller internationella gymnastikfester. Svenska gymnastikföreningar hafva under mer än ett tiotal år fått emottaga och äfven antagit inbjudningar till utländska gymnastikfester, utan att bjuda tillbaka. Vanlig höflighet fordrar alltså att äfven utlänningar inbjudas till denna »den femte allmänna svenska gymnastikfesten» så mycket mer, som flere nationaliteter haft den för oss smickrande artigheten att uttala en önskan att en internationell gymnastikfest måtte i år anordnas af svenskarne. Inbjudarne hafva vidare ansett det vara icke blott till nöje och uppmuntran utan äfven till nytta för våra unga gymnaster, att få se och idka umgänge med andra lands gymnaster; en jämförelse mellan system är nyttig och lärorik för den som fördomsfritt vill betrakta. Icke behöfva vi hysa räddhåga för jämförelsen med andra lands gymnastiksällskap. Är verkligen vårt system så öfverlägset alla andra, hvilket det, såsom bygd på »rationelt fysiologiska grunder» i egenskap af uppfostrande gymnastik, onekligen är, hvad hafva vi då att befara? Är det icke i så fall en tillfredställelse att af andra nationer få det känt och erkänt? Vidlåda deremot brister det samma, då är det en patriotisk gerning att påpeka dessa. Det är en farlig sats att anse sig sjelf vara fullkomlig, eller att ej hafva något att lära af andra. Tyskarna t. ex. sätta helt säkert skaparen af deras gymnastiksystem, Jahn, lika högt som vi prisa Ling.

De svenska gymnasterna hafva alltid vid de internationella gymnastikfester, hvori de deltagit, fått röna ett fördomsfritt och aktningsfullt erkännande af andra lands gymnaster, äfven om de satt sitt eget system högre. Vi vilja därför på det bestämdaste tillbakavisa det förolämpande uttrycket: »utländska gymnastikklubbars cirkusartade produktioner». Det anses som en skymf inom utländska gymnastikföreningar att få en dylik tillvitelse. Andras åsigt och uppfattning böra vi respektera, äfven om de

icke öfverenstämma med egen. Vi beklaga mycket om detta yttrande skulle komma inför utländingarnes ögon, i hvilket fall de väl icke anse sig kunna resa hit, då de ej vilja riskera ett dylikt omnämmande. Så vilja t. ex. finska studenter och engelska officerare helt visst icke förväxlas med akrobater.

Det är ej sant att det skall blifva en *täflan* i gymnastik mellan utländska och svenska föreningar, det står tvärt om uttryckligen framhållet i inbjudningen, att festen afser en uppvisning af olika lands system och ej en täfling.

Lundensarnes beskyllning att kalla den bildade Stockholmspublik, hvilken kommer att öfvervara dessa festligheter »den okritiska massan», får stå för deras räkning.

Fastän Centralinstitutet ej uppträdt som officiell inbjudare, hvilket ej hittills varit brukligt, enär det är en statsinstitution, är det dermed ingalunda bevisadt, att flertalet af dess lärare ogilla festen, helst som icke mindre än fem af dessa äro medlemmar i organisationskomitén, som i allt räknar tolf gymnastiklärare inom sig.

Huruvida ofvansagda mycket beklagliga protest, som med en ifver, värdig ett bättre syfte, per telegraf lär utspridts öfver land och rike, verkligen utgått från Lunds förening för gymnastik och fäktning, är oss emellertid icke bekant, emedan någon skrifvelse ej derom anländt.

Anhålles värdsamt att de tidningar, hvilka upptagit ofvansagda protest, godhetsfullt ville återgifva detta berigtigande.

Stockholm den 4 februari 1891. .

Organisationskomitén.

Mot damerna åter äro komiterade artigheten sjelf. Då t. ex. Stockholms qvinliga gymnastikförening lemnat sitt första nekande svar får den en ytterligare, i rent af bönfallande ton hållen begäran att dock ändtligen komma med.

Det är nästan som man skulle höra den roliga smugglarsången ur Carmen:

»Ty utan tvekan tillstå vi
Och finna intet ondt deri,
Att gäller det förräderi
Och smuggeri och snatteri,
Så är det alltid mycket bra
Att vackra flickor med sig ha;

Utan fråga
Kan man då våga
Hvad annars ej
Plär bära sig.»

I det hela klingar bakom de än vredgade och än klagande svaren på afslagen som en hjertesuck:

»Ni vill förstöra
Vårt hela göra.»

Tänk om hela geschäftet skulle bli skämdt!

Hvad protestanterna ville.

Jag vill ditt skräål ej höra,
Haf dina visors buller bort.

Gymnastikföreningarnes protester och obehag voro likväl endast signalen, det första utbrottet af den storm af ovilja, som, när allmänheten verkligen fick de förut så uppburna festernas innebörd klar för sig, bröt lös.

Tidningspressen, den allmänna meningens tillförlitligaste barometer, grep in, och en räfst uppstod, hvilken herrar festarrangörer aldrig hade drömt om.

Den tidning, som först gjorde sig till den väckta harmens representant och slungade komitén ett kraftigt »hvad är meningen» i ansigtet, var *Svenska Dagbladet*. Svenska Dagbladet är ock den tidning som sedan mest energiskt blottat hela sammanhanget och syftet med festen, som i hela rörelsen intagit en ledande hållning, och vi gymnaster kunna aldrig vara den nog tacksamma för det stöd den lemnat den goda saken. Har det lyckats att avslöja festtillställarne och visa hvad de bära i skölden, att parera deras med lekens tornerlans maskerade utfall mot vår lingska gymnastik, så är det framför allt tack vare denna tidnings initiativ.

Dagen efter det lundensarnes protest blef känd innehöll Svenska Dagbladet redan under rubriken »Lek och allvar» en artikel angående festen och protesten deremot med följande innehåll:

Föreningens beslut, som åtföljdes af en utförlig motivering, har inom de kretsar i vårt land, för hvilka vår svenska gymnastik är en viktig och dyrbar nationel angelägenhet och icke en sport, väckt den uppriktigaste tillfredsställelse.

Den beramade gymnastikfesten är nämligen anordnad efter grunder, som måste göra det önskvärdt att, om den verkligen skulle ega rum, anslutningen inom landet till den samma måtte bli så liten som möjligt. Det bästa för vår gymnastik vore tvifvelsutän, att den alls icke blefve af.

Detta af följande skäl: för det första, att inbjudningen till främlingarne är utfärdad i den formen, att festen skall komma att bli en täflan mellan det svenska och andra lands gymnastiska system, för det andra, att inbjudningen till de svenska gymnastiksällskapen är gjord så, att deras prestationer vid festen icke skulle komma att bli ett uttryck för hvad vår gymnastik som sådan kan och vill, utan en uppvisning af till hvilken höjd enstaka gymnaster kunnat drifva upp sin färdighet.

Båda delarne äro lika ovärdiga och lika främmande för den svenska gymnastiken.

Oriktigheten af att inbjuda främlingar till en täflan framhåller Lunds universitets gymnastikförening klart i den sakrika och sansade motiveringen till sitt afslag. Någon täflan mellan det Lingska, vetenskapligt genomförda och utbildade systemet, och främmande gymnasters produktioner kan aldrig komma i fråga, och allra minst borde från svenskt håll en inbjudning dertill utfärdas. Vårt system är nämligen och erkännes äfven af så väl de utländska fackmän, som på ort och ställe tagit reda på dess innebörd, som af våra inhemska gymnaster och skolmän vara af den art, att det står höjdt öfver hvarje jmförelse. Detta synes bäst af det stora antal främmande gymnaster, som komma till oss, icke för att täfla med oss utan för att under en längre tid allvarligt studera vår metod och sedan sprida den i sitt eget land.

Ett om än indirekt uttalande af motsatsen från svenska gymnaster är oss icke värdigt. Det är ej heller från vår gymnastiks officiela målsmän, gymnastiska centralinstitutets styrelse, utan från enskilda gymnaster inbjudningen utgått.

Lika olämpligt är det sätt, hvarpå inbjudningen till de svenska gymnastiksällskapen utfärdats. De ha nämligen icke inbjudits att deltaga i, utan att sända delegerade till festen, d. v. s. man vill icke låta vår gymnastik gälla för hvad den verkligen som helhet är, utan meningen är att här hopsamla en liten elit-cörps, som skall öfvas in att förvåna främlingarne och vår egen allmänhet med sina konststycken. Man vill säga: se hvad jag kan! Ett dylikt tillvägagående kan nog kanske leda till ett resultat, som är smickrande för elittruppens ledares person ty det är ju ganska antagligt att truppens prestationer kunna bli förvånande för dem, som icke känna vår gymnastik och förstå att

uppskatta dess *verkliga* värde. Men intet kan heller vara mera främmande för den svenska gymnastikens rent humana riktning än ett dylikt tillvägagående. Dess stora betydelse är ju nämligen, jemte det att den hvilar på vetenskapliga, fysiologiska grunder, att den icke vill framtvinga några professionals i en eller annan branche utan att den vill ge en allsidig fysisk utbildning åt alla i öfverensstämmelse med deras naturliga anlag.

Må vi icke af begäret att få lysa och blända, att slå blå dunster i den okunniga hopens ögon, låta förmå oss att slå in på vägar, som kunde föra bort från detta mål, som vi redan nått, under det att andra folk ännu knappt lärt sig att sträfva till det.

I de hårda tider, som kanske snart nog stunda, är det mer än någonsin af vigt att väl vårda den dyrbara skatt vi ha i vår gymnastik, som vill dana alla landets söner till kraftiga, härdade och uthålliga män, som kunna stå i lifvets allvar, och icke låta förleda oss att offra den ringaste skärf deraf på akrobatikens brokiga lek

Af dessa skäl helsa vi med det varmaste erkännande Lunds universitets gymnastikförenings manliga och fosterlandsälskande uppträdande i denna sak och önska, att det måtte leda till efterföljd på många håll. Det är för resten icke första gången som man från Lund gjort sig väl förtjent om vår gymnastik, derom vittnar bland annat den skrifvelse, som derifrån förra våren riktades till det möte af riksdagsmän, skolmän och skol-läkare, som af svensk-norska gymnastikläraresällskapet och andra för vår gymnastik intresserade personer sammankallades här i Stockholm för att diskutera om bestämmelserna rörande gymnastik i k. m:ts nådiga skrifvelse till riksdagen rörande ändrade bestämmelser för de allmänna läroverken.

Vi finna här i en kort och koncis form redan angifvet det viktigaste af det som protestanterna hade att anmärka mot festen.

1. att den i stället för att verka för allvarlig, helsostärkande och fysiologiskt sund gymnastik skulle bli en »akrobatikens brokiga lek».

2. att den skulle vara ett af svenska gymnaster gjordt medgifvande, att det svenska gymnastiksystemet kunde underkastas jämförelse med utländska gymnastikmetoder, behöfde

inlåta sig i täflan med dem, ja, kunde erhålla tillsatser från och lärdomar af dem.

Det var i synnerhet denna senare innebörd hos festen som väckte indignation och framkallade det kompakta motstånd som man förut ej ansett dess föregångares mera oskyldiga cirkusprestationer värda.

Denna fråga tillspetsades än ytterligare, när man blef uppmärksamgjord på att rent af en domarenämnd (jury d'étude) till största delen bestående af utlänningar skulle tillsättas vid festen för att der sitta till doms mellan vårt och de främmande systemen.

Man kan ursäktas många i hastigheten gjorda missgrepp, men ett dylikt tilltag — att svenska gymnaster till Sverige inkalla utländska fiender till den svenska gymnastiken för att der fälla sin dom öfver den — det var dock för starkt.

Derför följdes äfven Svenska Dagbladets första och dess sedan följande artiklar af en hel flod af uppsatser i andra tidningar och tidskrifter. Tidskrift för Gymnastik tog till orda mot festen och från Skåne till Norrland blef det ett samstämmigt rop på dess inställande eller åtminstone en förändring af dess karakter.

Man kan af följande under rubriken Gymnastikfesten och pressen, i Svenska Dagbladet gjorda sammanställning bilda sig en föreställning om den storm, som uppstod både i Sveriges och Danmarks press:

Det är en glädje att se, att då det är nationella intressen att bevaka och värna, den fosterländska pressen ofta står som en man.

Det mest slående exempel härpå man på många år här sett är det kraftiga och eniga uppträdande tidningarna visat angående den ifrågasatta gymnastikfesten. Det förgår nu knappt en dag, utan att man från landets mest skilda delar hör uttalanden mot festens lämplighet och berättigande, utan att de åsigter dervidlag, som vi voro de första att framställa och förfäktas, vinna nya anhängare.

Från Ystad till Haparanda, kan man säga, har festen mötts af en nästan samfäld protest från pressens män. På vår sida har ställt sig först och främst vårt lands officiella gymnastikorgan Tidskrift för gymnastik, som på det bestämdaste sätt uttalat sitt ogillande af festen, vidare af hufvudstadens tidningar Nya Dagligt Allehanda och Vårt Land samt i landsorten en hel kohort af olika landsorters mest inflytelserika och betydande pressorgan: Smålandsposten, Göteborgsposten, Östgöta Correspondenten, Skånska Aftonbladet, Morgonbladet, Lunds Veckoblad, Fyris, Upsala m. fl.

Alla ha de i samstämmighet med oss framhållit, hur ändamålslös och skadlig festen skulle vara, hur tvetydigt det sätt hvarpå den tillkommit är och hur falsk den officiella pregel man sökt ge den.

Man kan äfven nu mera antaga, att de utländingar torde komma att bli ganska få, som nu, sedan de fått veta hur landet ligger — och att de ha fått detta, derom kan man vara viss — vidhålla de jakande svar de afgifvit i den tanken, att man här ej blott inom ett trångsynt kotteri önskade deras närvaro. Jo, män af sådan cert som den danske krigsassessorn Paul Petersen med sina randiga herrar och damer i trapez och den tyske »Roi des gymnastes» Paul Klar, torde nog, trots allt, ej försumma tillfället att vinna en ny publik för sina produktioner. Af dem och deras likar kan komitén antagligen fortfarande samla hit hela vagnslaster både med och utan apparater, barre, räck, trapez, romerska ringar och säkerhetsnät, herrar och damer, både med och utan trikåer, paljetter, clowntupéer och mjölmasker. Men af gymnaster med aktning för sig sjelfva och gymnastiken, torde det till slut bli ganska få som infinna sig till en fest, som de veta vara tillstäld mot hela den sakkunniga och bildade allmänhetens önskan i det land, der den är ämnad att hållas, och der de af den anledningen måste känna sig vara ovälkomna hos alla andra än det fåtal, som satt tillställningen i scen.

Af de uttalanden som framkommit i danska tidningar framgår åtminstone tydligt, att man der nu kommit på det klara med festens art och det motstånd den väckt.

Så yttrar t. ex. *Dansk Sportstidende*, som dock sjelf från sin synpunkt gillar festen, om komiterades tilltag att anordna den, utan att ha gjort sig förvissade om enig anslutning inom landet:

»Man måste allvarligt förebrå komitén, att den icke, innan den utsänder inbjudningar till utländingar, har skaffat sig visshet om, hur stämningen var i sjelfva Sverige. Den skulle då ha undgått att komma i en

så obehaglig ställning som den hvori den nu befinner sig, nämligen att *vara medveten om, att en stor del af dess landsmän helst ville slippa de gäster den inbjudit . . .*

De namn som stå under Lundensarnes afslag borge för, att deras skrifvelse icke är ett utbrott af en ögonblicklig misstämning, utan att uttrycken äro väl öfvervägda och valda med mogen öfverläggning. Men desto större vigt måste man tillägga skrifvelsen . . . emedan den är ett uttryck för en stämning, som efter olika svenska tidningars uttalanden tyckes vara rätt herskande i Sverige, der Lundensarnes motivering ju väckt allmän tillfredsställelse, och som måste bibringa danska gymnaster känslan af *att deras närvaro vid festen icke betraktas med odelad välvilja* i Sverige. Om det ock ges dem ett aldrig så festligt och från iubjudningskomitén välment mottagande — Lundensarnes och svenska tidningars uttalanden skola dock sväfva som en skugga öfver festen.»

En annan dansk idrottstidning, *Dansk Skyttetidende*, egnar festen följande ord:

»Några svenskar ha satt sig i rörelse för att få till stånd en gymnastikfest i Stockholm instundande sommar. Det visar sig emellertid delade meningar om resultatet af en dylik fest, i det att en förening i Lund har nekat att deltaga under hänvisning till, att den anser det för origtigt att inbjuda utländska gymnastikklubbar med deras mera cirkusartade prestationer till täflingskamp med de svenska föreningar, som sträfva att genomföra det Lingska, på rationella fysiologiska grunder byggda systemet. Ännu äro mängdens begrepp om gymnastikens uppfostrande betydelse icke så rotfasta, att den alltid kan skilja mellan bländverk och verklighet, och den är därför också utsatt för frestelse att springa efter irrbloss, hvarigenom mycken förvirring, kraftförspilling och tidspiller kunna vållas för det ordnade, planmessiga arbetet.»

Slutligen har tidningen »København» egnat festen flere i formen skämtsamma men i sak allvarliga och tänkvärda uttalanden, som visa att festen, som obehöflig och i anläggningen misslyckad, är bragt i misskredit icke blott inom de gymnastiska fackmännens krets utan äfven hos den stora allmänheten i Danmark.

Så säger tidningens krönikör *Sherry* i en krönika bland annat:

»Det förefaller som den gymnastikens vår stockholmarne beredt sig på icke skulle bli fullt så blomstrande som det först såg ut.

Hvilket förefaller mig synnerligen nöjsamt.

Redan den 31 januari påpekade jag här i tidningen, att gymnastikfesten knappt skall bli annat än en *medaljfest med cirkushopp, entrébiljetter, musik och andra Paul Petersenska karnevalsuptåg*. På samma gång meddelade jag, att Stockholms stora qvinliga gymnastikförening sagt: nej tack.

Nu börja äfven männen att betänka sig . . .

Man skulle tro, att det var *sjelfklart, att folk som verkligen intresserar sig för gymnastik höll sig borta från denna täflingspringning, som fördömes af alla verkliga svenska gymnaster* och är satt i scen och hålles uppe af folk som egentligen äro sportmän och ingenting annat . . .

De herrar och damer, som sätta sitt lifs mål och heder i språng och knllerbyttor, ha manögen för sig, och ingen vill lägga ett halmstrå i vägen för deras artistiska utbildning... De äro endast icke gymnaster. Det angår icke gymnastiken i modern mening, hvem som hoppar högst och längst och lättast. Den moderna gymnastikens mål är att *alla* hoppa o. s. v.

Man skall taga sin gymnastik hvar dag liksom man borstar sina tänder hvar dag. *Ingen skulle falla på den idén att hålla en kongress af tandborstande ladies och gentlemen.* — Att man hittar på att hålla gymnastikkongresser beror på en för gymnastiken mycket beklaglig förvexling med sporten, som — så som den vanligen odlas nu för tiden — förhåller sig till gymnastiken som joekeyens språng i cirkus till en gentlemans morgonridt i hans egen skog.

Den svenska gymnastiken — det är den moderna gymnastiken.

De hedersmän här hemma som inse detta hålla sig fjerran från den gymnastiksal, som skall bli Stockholmarnes vårcirkus.»

I ett annat nummer ställer sig tidningen ännu mer uttryckligt på vår sida. Den uppmanar först de verkliga gymnasterna att läsa vår tidnings uttalanden i frågan. De skola, säger tidningen, i dem finna »en serie förträffliga artiklar, som belysa saken från alla sidor, se, att svenskarne ta saken med allt önskligt allvar. Bland annat förfäktas det i dem med kraft, att hela denna förtviflade cirkusföreställningsidé har skadat och måste skada den svenska gymnastiken icke så litet här i Danmark.»

Vidare säger tidningen i samma artikel:

»Vi hoppas alltså att de danska vännerna af svensk gymnastik följa damernas exempel och säga: nej tack. Låt sedan dem af våra gymnaster, som se något annat i gymnastiken än vi, i Guds namn resa ditopp, de bli ju icke sämre för att de få en medalj till.»

Slutligen anför tidningen, som prof på den uppfattning som allt mer börjar göra sig gällande i Köpenhamn angående festen och arten af de danska deltagare den till sist kan komma att påräkna, ett rykte, som nu cirkulerar i Köpenhamn, nämligen, att den ende som kommer att begagna sig af de medel kultusministern under ett tidigare skede begärt för danska gymnasters deltagande i festen kommer att bli hr krigsassessor Paul Petersen, som skall resa hit upp *med Balduin Dahls orkester, men utan gymnaster.*

För resten lära inga pengar numera stå att få; enligt senaste underrättelser förljudes nämligen att den komité, som i riksdagen haft saken om hand, afstyrkt utlemnandet af det begärda anslaget af 3,000 kr.

Det nu anförda torde vara mer än nog för att bevisa vårt påstående, att festen numera ej blott i Sverige, utan äfven i utlandet råkat i sådan misskredit, att man ej längre kan vänta.

andra än cirkusartister och varietékonstnärer och deras likar skola fullfölja sina jakande svar att deltaga deri.

Mot alla dessa anmärkningar försvarade sig komiterade synnerligen lamt. De åtnöjde sig med att bestrida att några akrobatkonster skulle öfvas vid festen, klaga öfver hur orättvist det var att vidhänga deras ärade gäster ett dylikt namn och att påstå att det alls ej var meningen att anställa någon täflan mellan det svenska systemet och de utländska utan endast en »jmförelse med värdering». Juryn skulle ej döma mellan systemen utan endast fastställa de olika resultat till hvilka de ledde.

Voro herrarne svaga i det öppna försvaret voro de emellertid så mycket starkare i de dolda intrigerna.

Vi skola egna de tre närmast följande kapitlen till att belysa dessa tre frågor:

Om festen och dess deltagare rättvisligen behöfva vidkännas tillmälet akrobater och cirkusartister eller ej.

Om juryn och dess befogenhet samt
om de komiterades eller deras spiritus rector's hemliga agitation.

»Cirkusyngel och zigenarpatrask.»

»Flere af dessa turnare voro verkliga konstmakare fullt jemförliga med det bästa man i den vägen får se vid någon cirkus.»
V. G. B.

Den första anklagelsen mot festen gälde dess karakter af uppvisning och akrobatik. Att i och för sig sjelfva dessa saker dels ej väl låta sig förena med en sund och rationel gymnastik som den svenska, dels äro karakteristiska för många af utlandets gymnastikföreningar är ett af fackmän så allmänt känt och erkänt faktum att det knappt behöfver bevisas.

Vi kunna dock ej neka oss nöjet att anföra några bevis derför af en auktoritet, som väl åtminstone ej festarrangören kapten V. G. Balck vill jäfva, nämligen den kända signaturen V. G. B.

Han skrifver i Tidskrift för gymnastik i första häftets 42 sida på tal om offentliga afslutningar i gymnastik angående dylika uppvisningar som följer:

»Huruvida dessa äro nödvändiga eller ens nyttiga . . . är tvifvel underkastadt. Det vissa är emellertid, att hafva de något godt med sig, så kunna de äfven medföra något ondt. Ty hur ofta ser man ej . . . att den lätt förklarliga önskan att hafva en vacker uppvisning förleder läraren att lemna åsido sjelfva grundtanken i gymnastik, det uppfostrande och sanna i förening med det praktiska syftet, för att redan flere månader innan den studande uppvisningen dag ut och dag in öfva samma lexa och sålunda få denna att gå.

Derföre få uppvisningar så lätt denna stereotypa prägel, som ej verkar lifvande hvarken på deltagare eller åskådare och ingalunda tillfredställer det gymnastiska behovet.»

Angående de utländske turnarne yttrar samme författare i tidskriftens 8 häfte, sid. 402, i en redogörelse för gymnastikfesten i Brüssel 1877:

»*Flere af dessa turnare voro verkliga konstmakare fullt jemförliga med det bästa man i den vägen får se vid någon cirkus.*»

Att således uppvisningar såsom ledande till ensidighet i allmänhet äro fördömliga samt att utlandets turnväsen i mycket har ett drag af akrobatik, derom tyckas både festens anordnare och dess motståndare vara ense.

Återstår nu att se om vid denna fest en dylik uppvisningsartad ensidighet varit att befara och om de utlänningar som väntas till densamma mindre än sina kamrater 1877 förtjena tillvitelsen att idka akrobatik.

Hvad den första punkten angår kunna vi dels hänvisa till inbjudningen, dels till en mängd tidningsnotiser.

I den förra förekommer följande passus:

... Stockholms gymnastikföreningar ha tagit initiativet till anordnandet af en internationell gymnastikfest i Stockholm ... för att deltagarne deri må komma i tillfälle att studera och jemföra olika gymnastiksystem, på det bästa möjliga sätt framställda af en *elittrupp* gymnaster från hvarje land.

I de senare omtalas gång på gång från Sverige, Danmark, Finland och England hur olika föreningar utvälja vissa lag, som särskildt träna sig för att bli riktigt styfva till festen.

Är detta klart?

Hvad sedan de inbjudna utlänningarnes egenskap af mer eller mindre cirkusartade akrobater angår så är denna fråga ännu mer utredd.

Så är till exempel en af de män som komitén nämner främst bland de från England inbjudne, mr Alexander, en person som under en längre tid lifnärde sig med att upp-

träda på cirkus- och varietélokaler. Han och en kamrat uppträdde under 'konstnärnamnet' 'bröderna Alexander' i en mängd halsbrytande akrobatproduktioner.

Från Danmark finnes bland de inbjudne äfven »krig-assessor» Paul Petersen. Om denne mans akrobatiska rykte icke mindre än den uppfattning man i Danmark har om festens anstrykning i det hela i den vägen vittnar följande kåseri i den mondaina och eleganta verdens tidning København:

»I maj, börjar krönikan, som har det betecknande namnet 'Spelmarker', skall det bli stor gymnastikstass i Stockholm.

Den skall nog bli internationell eller något ditåt. I alla händelser komma danska gymnaster med. Vi ha fått högtidlig inbjudning, och allt hvad vi ega af på kommando springande män och hoppande qvinnor bereder sig med feberaktig brådska till det stora mötet. De svenska jernbanorna sätta ned sin taxa och herr Scavenius öppnar helt beredvilligt på pungen.

Svenskarne sjelfva taga saken litet kyligare. Den qvinliga gymnastikföreningen i Stockholm har redan sagt pass, och de qvinliga gymnasterna rundt om i broderlandet göra antagligen det samma.

Man vet ju deruppe, att gymnastiken icke är något fack utan en kur. Man intresserar sig icke så mycket för cirkus-språng och krimskrams, man tar saken mera torrt och förstår, att gymnastiken är en motvigt mot läsning och annat stillasittande arbete — och intet annat.

Här fins det Gud ske lof mera poesi i folk:

Vi veta icke blott, att en gymnastikkurs är en förträfflig förskola till hären, utan vi stryka icke på foten för någon clown i cirkus Busch. För oss gäller det mindre att få vår kropp stark och rak än att vinna en medalj.

Äran — det är något vi förstå oss på. Hvem mins icke våra gymnaster i Paris? Och hvem har icke sett samma välskapade unge män ge cirkusföreställning för moderat entré på boskapsutställningsplatsen under det välsignade utställningsåret? Och hvem har icke en eller annan gång varit med på de treffliga gymnastikseancerna i Folketeatret, der det utställes breda bröst, som hade tvättat sig och starka läggjar som voro garanterade kemiskt fria från vadd?

Och hvem minnes vidare icke de vackra små spelmarker som hängde i mångfärgade band på ofvannämnda bröst.

De der spelmarkerna äro den danska gymnastikens sanna resultat, och vinna vi icke ett par skillingar till i Stockholm så anlägga vi landssorg.

Men det är knappt någon fara.

Vår Herre kan icke vara så orättvis, att han icke belönar våra ihärdiga ansträngningar. Vi sågo Gud ske lof i rättan tid att det icke kunde fortfara att gå som det gick. Nationen bestod af lagom intelligenta män på lagom smala ben... nu idiotiserar gymnastiken och dess syster sporten hälften af oss, men våra läggjar trivas. Vi läsa ingenting, ty det ger inga krafter, men vi slå storartade landsvägsrekord och hoppa många alnar utan språngbräda och hänga timtals på krokig arm i bommar och rep.

Hvarför skulle vi icke då reda oss i den stockholmska kroppskonkurrensen?

Så mycket mer, som vi har en man, som kan föra oss an, ett namn som kan samla oss alla som en fana.

Paul Petersen* heter han.

Han är krigsassessor och faktiskt den ende energiske gymnastiklärare vi ha här på platsen. Hans institut är stort — ett riktigt gymnastikuniversitet, der män och kvinnor strömma ut och in genom breda dörrar.

Han har på kulturministerns enträgna anmodan lofvat att representera Danmark i Stockholm och förbereder sig på att bjuda på någonting riktigt storartadt. Han kommer med en trupp herrar och en trupp damer, klädda i hälften röda, hälften hvita drägter — herrarne randade på tvären och damerna på längden. Han har hyrt Balduin Dahls orkester för att spela under föreställningsrorna. Han håller på att afsluta kontrakt med de längs vägen liggande svenska städerna om en liten föreställning på jernvägsperrongen.

Men när han på kongressen i Stockholm, efter att ha framfört sin cirkus, bugar sig djupt för den ärade publiken under det att Balduin spelar »Kung Karl» och de rödrandiga hjula rundt med armar och ben så att det blir blått och gult för svenskarnes ögon — då komma nog de hänryckta stockholmarne att öfverhölja honom och hans trupp med lager och spelmarker.

* Herr P. är en i Köpenhamn allmänt känd, men af fackmän temligen ringaktad föreståndare för ett gymnastikinstitut, der man försöker en sorts sammanblandning af svensk och dansk gymnastik. Han är f. d. underofficer och balettmästare, men har nu titeln krigsassessor. Hans gymnastiska egenskaper torde bäst karakteriseras af att han utgifvit en bok innehållande »200 öfningar i trapez för båda könen».

Skulle de qväfva honom (i sin hänförelse) tänker undertecknad oförtöfvadt sätta sig i spetsen för en insamling för uppförandet af ett monument öfver detta hänförande mellanting mellan snobb och underhuggare.»

Från dessa herrars sällskap har komitén icke en gång försökt att frigöra sig. Detta har den deremot gjort med den tredje i det akrobatiska klöfverblad som dragits fram som en illustration till festen.

Denne är en tysk akrobat vid namn Paul Klar.

Han förtjenar sin egen historia.

Legenden om honom började med följande artikel i Svenska Dagbladet;

Försedd med råd och anvisningar af en medlem af gymnastikfestens organisationskomité har redan en af någon tysk Turnförening utsänd akrobat, en hr Klar, börjat en agitationsresa för att predika den tyska Jahnska gymnastikmetodens företråde framför vårt svenska system. Det betänkligaste af allt är, att han framför allt vänder sig till skolorna och deras elever med sin agitation.

För en tid sedan var han i Upsala. Der blef han dock af rektor och gymnastiklärarne förnekad att i skolans lokaler förevisa och prata för sina konster. Men i stället var en af de studerande nationerna nog »fördomsfri» att upplåta sin lokal för hans propaganda.

Nu senast har han hemsökt Eskilstuna.

Om hans uppträdande der läses i Eskilstuna Tidning för den 24 dennes följande:

»En ovanlig gymnastikuppvisning egde i går e. m. rum i härvarande gymnastiksal. En tysk gymnastiklärare, hr Paul Klar, — hvilken för närvarande är stadd på rundresa till de svenska läroverken för att der bekantgöra den gymnastikmetod, som användes vid de tyska skolorna och idrottföreningarna — hade nämligen inbjudit Allmänna läroverkets lärare och lärjungar till ett föredrag om, eller rättare en uppvisning af den nya metoden.

Denna består hufvudsakligen i användandet af räck och s. k. romerska ringar med åsidosättande af den fristående gymnastiken. Ehuru ej fackmän på detta område uttala vi likväl som vår öfvertygelse, att den nya metoden, sådan hr K. visade den, som skolgymnastik står långt efter den Lingska gymnastiken. Räckgymnastiken utbildar onekligen armmusklerna i hög grad, men dermed är det ej bevisadt att dess verkan för människokroppen blir samma välgörande och helsostärkande som den Lingska gymnastikens resultat. Hr Klars produktioner påminde mera om akrobatik än gymnastik. Och meningen med gymnastiken — åtminstone skolgymnastiken — är väl ej att

utbilda lärjungarne till atleter, trapezkonstnärer eller akrobater, utan bör väl i främsta rummet afse att förvärfva, bevara och stärka hälsan.

Vi förmoda, att hr Klar utsändts af någon tysk gymnastikförening i afsigt att till den internationella gymnastikfesten i Stockholm, 15—19 maj, hinna sätta svenskarne i stånd att »begripa» den nya metod, som då kommer att ställas upp till jemförelse med vårt gamla genomgoda Lingska system. Artigt af de tyska gymnasterna; skola de svenska besvara artigheten med antagandet af den främmande gymnastikmetoden?»

En insändare, som bedt att få fästa vår uppmärksamhet på förhållandet, tillägger sjelf angående hr Klar och arten af hans verksamhet:

»Jag vill blott tillägga att hr Klar ej är gymnastiklärare, utan helt enkelt akrobat; att han skall deltaga i tyska Turnföreningen vid gymnastikfesten i Stockholm; att han af läroverkets rektorer och gymnastiklärare, i derför upplagd bok, begär intyg om sina prestationer (hvilket bestyrker att han är utsänd) samt att han af en ledamot af den komité som utfärdat inbjudningen till gymnastiktäflan i Stockholm erhållit råd och anvisning om hvilka städer företrädesvis böra af honom besökas.

Legenden fortsattes med följande vidare upplysningar om mannen i samma tidning:

Hvad hr Klar angår, är det en bundsförvandt som komitén kan vara stolt öfver. Han kunde med fördel visa sig på hvilken varietélokal som helst, något som äfven hans visitkort

*Paul Klar,
Roi des gymnastes.*

visar, att han måtte vara van vid. Icke generar han sig heller för att på annat sätt göra reklam för sin »konst». Tack vare kapten Littorins kraftiga ingripande blef han i Upsala nekad att uppträda i stadens skola och mot en ringa penning af 25 öre med ord och exempel visa »Vater Jahns» företräde framför Ling som gymnast. Han begärde af kapten L. ett intyg på sina färdigheter. Ett dylikt fick han äfven, men det var af följande lydelse:

»Herr P. Klar kringresande artist eller hvad hans visitkort närmare utvisar Roi des Gymnastes har tre särskilda gånger anhållit att på h. v. läroverks gymnastiksal få inför läroverkets ungdom förevisa sina konster på räck och ring, men då sådana öfningar äro af tvifvelaktigt värde och ej under någon form förekomma i vår pedagogiska gymnastik har rektor i

samråd med gymnastikläraren beslutat att ej ställa läroverkets gymnastiksal för sagde ändamål till hans förfogande.

Upsala den 13 februari 1891.

A. Littorin,
kapten
gymn. lärare vid h. a. l.»

Men detta hindrade ej herr K. från att på de biljetter med sitt namn och sin affischtitel »Roi des gymnastes», han utsände, på baksidan skriva följande tillkännagifvande:

»Jag ber eder meddela eder klass, att jag i eftermiddag kl. 5 i gymnastiksalen *under hr kapten Littorins ledning* ger en lektion i räckgymnastik. Biljetter till 25 öre för skolungdom hos hr vaktmästaren.»

Legenden slutade med följande uppbyggliga men väntade lösning i Eskilstuna tidning några veckor senare:

Det måtte i allmänhet kännas tungt att vara kung. Äfven när man ej är mer än »Roi des gymnastes».

Vi kommo att tänka härpå, då vi i går sågo en vilsekommen cirkusartist efter åtskilliga irrfärder »återbördad» till sin rätta plats. Det var »Vater Jahnses» välvilliga förespråkare, herr Paul Klar, som nu kommit till *klarhet* om att hans konster i grunden ej voro annat än vanliga cirkusproduktioner och därför föredragit arenan hos cirkus Madigan framför skolans gymnastiksal. Liksom frihandlarne fann han, att »die dummen Schweden» voro ett otacksamt släkte, och då bidragen från »organisationskomitén» fröso inne, demaskeradé han sig själf, — ett efterföljansvärdt exempel, som vi rekommendera hans landsmän till den blifvande internationella gymnastikfästen i hufvudstaden.

Nu har visserligen organisationskomitén i en skrifvelse diplomatiskt förklarat att »den ej eger någon vetskap om» att herr Klar inbjudits till festen. Hade saken varit alldeles klar hade nog den myndiga komitén uttalat sig direktare, och att mannen ej för sin verksamhet erhållit anvisningar af någon medlem i komitén har visserligen påståtts men aldrig bevisats. En af komiténs medlemmar har visserligen förklarat, att han frågat alla komiténs medlemmar »utom kronprinsen och professor Holmgren» om de lemnat herr Klar råd, och fått nej till svar. Men hvarför frågade icke medlemmen äfven professor Holmgren, hvars gymnastiska nit är allbekant, som är bosatt i Upsala, der herr Klar ifrigast skötte sin gymnastiska verksamhet, och nära

lierad med den studerande nation, Norrlands, som upplät sin lokal för herr Klar när läroverkets stängdes?

Ja, säg det den som kan, och förr än den frågan blir besvarad tro vi ej att komitén har allt för stora skäl att ond-göra sig öfver den krönika af Sigurd ur hvilken vi lånat rubriken till detta kapitel och den karakteristik den ger af festen.

Vi tillåta oss som slutord i denna del af vår uppsats att anföra följande utdrag ur krönikan:

»Spanmål och industri är det aldrig värdt vi slå oss på; men vi ha starka armar och långa skankar: i ett trapez, å en barre eller på en telefonråd kunna måhända ännu Gustaf II Adolfs landsmän täfla med cirkusyngel och zigenarpatrask. Ett vidsträckt fält för sjelfförsörjning öppnar sig här.

Emellertid qvarlefva ännu hos vår trögtänkta nation vissa gamla löjliga fördomar om att människan skulle vara något högre och liksom lite för mer än en dresserad apa, att gymnastiken bör genom systematiska och något så när menniskoartade rörelser i enlighet med anatomiens lagar bringa helsa och kroppslig harmoni åt de många i stället för att genom chimpanseartade krumsprång i trapezer och slika tillställningar knäcka nackarne och draga dödliga åkommor på några få.

Dessa barnsliga föreställningar skola emellertid utrotas genom en blifvande stor, internationell gymnastiktäfflingsfest i Stockholm, till hvilken en »komité» inbjudit så fiffigt, att det ser ut som om sjelfvaste gymnastiska centralinstitutet stode bakom. På den uppställningen ska ni få se hur tarflig och simpel vår gamla Lingska gymnastik, som bara vill vidga bröstet, klara lungorna, stärka musklerna och göra människan frisk och dugtig, tar sig ut bredvid de utländska apfasonerna och cirkuskonsterna. Stockholmarne skola vråla »bravissimo» och de älskliga stockholmskorna spräcka sina små handskar vid applåderna, när de utrikiske gossarne flyga i taket och putsa lamporna medan våra egna gymnaster stå och gapa, visserligen med höga bröst, fasta muskler, manlig hållning och starka armar, som de fått af den gamla, dumma Lingska tillställningen, men utan att kunna göra så pass mycket på en pinne och en repstump, att de skulle kunna tjena sig trettisextskillig i ett tält på en landtmarknad.

Hva sa du, gamle Ling? Murrar du och vänder dig i grafven? Hut gubbe! *Din* tid är gången. Ditt system ska-

pade tusende och åter tusende friska och harmoniska kroppar,
 men har det väl i all sin tid åstadkommit en enda något så
 när hjälplig marknadsakrobat! Nej:

Skanken i vädret och hufvudet ner!
 (Allt efter värdet de ega.)
 Rosendemun från parkettstolen ler.
 Mer än jag nå'nsin kan säga
     Klappa små hjertan för cirkusgesäll'n.
     Ling — han är slagen, och »lifvad» är qväll'n.

Lefve trapezet! Fast likblek i syn
 Och med två anfrätta lungor,
 Slänger atleten sin sula i skyn.
 Jubel från tusende tungor
     Helsar den djerfve då volter han slår
     Uppå sin pinne med skälfvande lår.

Hell akrobaten och hell hans geschäft!
 Stolt i sin galge han flyger
 Tills han får lungsot — si *då* är det »täfft»
 Och från arenan han smyger,
     Medan *en annan* med talkade tår
     Gör sina skutt och applåderna får.

Hopp la!»

En opartisk jury.

Det svenska gymnastiksystemet är bygdt på fullkomligt origtig grund.

Schlepppegrell.

Man måste verkligen vara bralitet pedagog för att kunna tala om den svenska metodens företräde som skolgymnastik.

Heikel.

Den andra förebråelsen, som rigtats mot festen, och den viktigaste af dem, var att festen icke blott genom införande af akrobatik för ett fåtal för vår gymnastik in på nya och för den främmande banor, utan att den rent af ser ut som eller åtminstone kan ge anledning till ett direkt angrepp på vår svenska gymnastik och genom sina följder i betänklig grad kan skada dennas anseende i utlandet.

Detta senare visar sig på två sätt, dels på det sätt hvarpå inbjudningarne utfärdats, dels på det sätt hvarpå den jury som skall jemföra och värdera festens resultat är sammansatt.

Hvad inbjudningarne angår är först att märka, att i land, der både svensk och icke-svensk gymnastik odlas, så äro icke som man skulle tro, de föreningar, som begagna sig af svensk gymnastik inbjudna, utan just de som idka icke-svensk gymnastik.

Detta har organisationskomitén sjelf måst erkänna. Men, säger den nonchalant, det är ju helt naturligt, svensk gymnastik ha vi sjelfva, af främlingarne vilja vi se och lära oss deras gymnastik.

Hvarför icke åtminstone de föreningar som odla svensk gymnastik blifvit bjudna jemte dem som icke göra det är

dock svårt att förstå, ty nog kunde väl det också ha varit en sak värd den studerande juryns uppmärksamhet att taga reda på hur den svenska gymnastiken tillämpas af de föreningar i utlandet, som omfattat den.

Att man emellertid rent af utgallrat alla svenskgympnasticerande sällskap det syns bäst af det sätt hvarpå inbjudningarne till Danmark utfärdats.

Der är den svenska gymnastiken minst lika spridd som den danska, ja, bland folkets djupa led är den vida mera spridd. Alla skytteföreningarna gymnasticera efter svensk metod, men ingen enda af dessa är inbjuden. Af de privata föreningarne i Köpenhamn äro flere inbjudna, men alla sådana som idka dansk eller blandad gymnastik.

Deremot har Rasmussens hold, kanske Köpenhamns mest lifskraftiga och intreserade gymnastikinstitution, som räknar hundrade medlemmar på ett rent af sårande sätt förbigåtts. Och hvarför? Jo, Rasmussens hold odlar svensk gymnastik, och med sådana krattor vilja icke inbjudarne till den vackra och fosterländska festen ha att göra, nej, bättre upp 'artister' af en Paul Petersens och Paul Klars cert skall det vara, af dem kan man få lära något nytt, deras prestationer kan man med glans visa för den applåderande mängden, och när denna fått se allt hvad de kunna säga: der se ni nu så stiligt det der är, hvarför skulle inte vi svenskar kunna få göra likadant? Jo, för att några surmulna pedanter som prata en massa smörja om döde Ling vilja neka oss att föra in de moderna redskapen räck, barr och ringar i sina gymnastiksalar. Kan ni tänka er sådana perukstockar? Nej, bort med dem och fram med oss i stället. Lefve cirkus Balck! Hopp la!

Nu äro visserligen icke alla komitéherrarne invigda i de der planerna eller hugade att kännas vid dem, utan försöka att försvara inbjudningarne på annat sätt. Men då har det gått dem som Doktor Levin, som i Svenska Dagbladet förklarade, att man väl kunde få bjuda hit represen-

tanter för andra system, ty på det viset kunde man få studera de der systemens fel och brister.

Att bjuda folk på fest som varnande exempel, det är något hittills nytt, och komitén som ordar vidt och bredt om den svenska gästfriheten och ridderligheten mot dem som blott vilja försvara vårt land mot främmande invasion, har haft ett förfärligt besvär att inför främlingarne suddad öfver det der i utlandet mycket olämpliga medgifvandet, som man nog helst velat reservera endast för de svenska protestanternas öron. Men de försöken misslyckades, de danska tidningarne fingo tag i uttrycket och ha minsann ej skrädt på orden, när de talat om det.

Ännu direktare än i inbjudningarne visar sig dock den innersta meningen med festen i valet af jurymän. De främlingar som valts till jurymedlemmar äro nämligen samt och synnerligen åtminstone ointresserade för den svenska gymnastiken, inga af dem äro dess förklarade vänner, flertalet ställa sig ljumma gent emot den och två eller tre äro dess mest afsvarne och förbittrade motståndare i de land de representera.

Är meningen tydlig nog eller ej med detta? Till att jemföra systemen och värdera deras resultat väljer komitén endast sådana främlingar som måste anses säkert ovilliga att erkänna det svenska systemets förtjenster men antagligen spanande efter hvarje tillfälle att med eller utan verkligt skäl haka upp sig vid brister, om sådana skulle finnas. För en rättvis täflan behöfver Lings system ej draga sig, det är nog sant, och allt tal om att festens motståndare skulle frukta en sådan är ett nonsens, men att de misstro komiténs »opartiska jury» och protestera mot att lägga vår svenska gymnastik under dess domvärjo, det må sannerligen ingen förtänka dem.

Derför ha äfven på sista tiden ansträngningarne bland den svenska gymnastikens vänner koncentrerat sig kring att åtminstone få den der juryn ur verlden.

Äfven der är det Svenska Dagbladet som gått i spetsen med en kraftigt och väl skrifven artikel »Bort med juryn» som vi här återge i dess helhet, då den ger en fullt upplysande karakteristik öfver juryns art och beskaffenhet.

Dessförinnan böra vi dock anföra att komitén förklarar att juryn ej skulle bli en domarenämnd utan blott en studienämnd. Det var närmast som svar derpå Svenska Dagbladets artikel kom.

Den lyder så här:

Som af vår artikel i gårdagens nummer framgick har gymnastikfestens organisationskomité råkat i en tydlig sjelfmotsägelse med afseende på den jurys befogenhet som det är meningen att tillsätta vid festen.

Ifrån att vara en domarenämnd har den tilltänkta juryn så småningom, enligt komiténs egna förklaringar, endast blifvit en dekoration — som sådan kunde den väl, tycks man resonnera, anses oskadlig. Men det är just detta den icke är. Hos oss har man svårt tänka sig hvad meningen är med denna jury, men i utlandet har man klart för sig — så mycket hellre som komiténs öppna förklaring ännu icke hunnit dit; att den skall dit taga vi för afgjort — att den skall vara en verklig prisnämnd; i en engelsk tidning framställdes nyligen en uppmaning till landets gymnaster att träna sig väl för att eröfra rätt många medaljer vid de förestående täflingarna i Sveriges hufvudstad. Derfor ville vi nu, medan än är tid, då juryn, utan att göra nytta, skulle kunna åstadkomma skada, tillropa komitén ett bestämmt: *bort med juryn!*

Våra skäl be vi här att få framlägga utförligare än i gårdagens artikel.

De grunda sig på den premissen, att flere af de personer, som hittills blifvit nämnda som medlemmar af juryn, äro notoriska fiender till vårt svenska gymnastiksystem, och att låta sådana sitta med i en nämnd som skall yttra sig — låt vara aldrig så platonisk — öfver detta system i jembredd med andra, som de förfäktat, torde få anses skäligen obetänksamt. Vi kunna nämligen ej tänka oss möjligheten af att det är någon förstucken motvilja mot det Lingska systemet äfven bland festens svenska arrangörer som kommit dem att i juryn insätta de personer de gjort, utan endast obetänksamhet som förmått dem dertill.

Vi vilja som stöd för våra ord här litet närmare karakterisera juryns nu tillsatta medlemmar.

De äro hittills, så vidt vi veta, två norrmän, kapten Petersen och grosshandlaren Fischer, tre danskar, öfverste Hoskiær, öfverstelöjtnant Amsinck och kapten Schleppegrell, tre finnar, öfverläraren i gymnastik vid Helsingfors' universitet Heikel, gymnastikläraren der Wilskman och kapten Gripenberg, en belgier, hr Cupérus, och en engelsman, öfverste Fox.

Af desse torde den ende, som är fullt kompetent att bedöma det svenska systemet och som är sakkunnig fackman, vara kapten Petersen. Alla de öfriga äro antingen icke fackmän eller systemets öppna eller förstuckna fiender.

Öfverste Fox har sjelf yttrat sig om svensk gymnastik, men hans närmaste man, instruktören Noakes, har med hans goda minne gjort det på ett sätt, som visar att de båda herrarne ej ha någon klar uppfattning deraf. Hr Fischer är sportman och affärsman men icke gymnast, öfverste Hoskiær är mera affärsman än gymnast säges det, och öfverstelöjtnant Amsinck anses i Danmark vara en förstucken motståndare till det svenska systemet. Kapten Gripenbergs åsigter känna vi ej till — hr Cupérus är deremot känd som en bestämd motståndare till sitt lands officiella gymnastik, som i mycket liknar den svenska. Hr Wilskman är en trogen anhängare af sin förman hr Heikels åsigter. Och hvad han och kapten Schleppegrell tänka om svensk gymnastik, det be vi att här få berätta våra läsare.

Kapten Schleppegrell har upprepade gånger dragit i härad mot den svenska gymnastiken.

Så har han bland annat i Berlingske Tidende för den 24 november 1886 sagt att det svenska gymnastiksystemet »är byggt på fullkomligt origtig grund, att det syndar mot de enklaste pedagogiska föreskrifter, att han endast med bekymmer kan se dess införande i Danmark samt att han hoppas att en diskussion om systemen (som väl här skulle komma att bli fallet inom juryn också) skall kunna bidra att bland danska föräldrar skapa en oponion, som gör att de undanbe sig att deras barn undervisas efter det svenska systemet i gymnastik.

Han yttrar vidare i Dansk skyttetidende för den 3 mars 1887 att när man vill sammanfatta invändningarne mot det Lingska systemet bli de:

»Systemet är origtigt till sin grund, emedan det försummar att i tillräcklig grad lära eleven användningen af hans muskler, det är origtigt i pedagogiskt hänseende, såväl med hänsyn till en del af öfningarna som den användning som göres af systemet, emedan denna senare gör det svårt för de elever, som bäst behöfva det att draga nytta af undervisningen.»

Den danska gymnastiken är, slutar hr S., med alla sina brister bättre än den Lingska muskelexercisen.

Ännu häftigare uttalar sig hr *Heikel*.

Han yttrar i den finska sporttidningen *Sporten* för den 15 maj 1887 bland annat följande:

Utom att svenska friskschemat utestänger en mängd af de viktigaste öfningarna och i deras ställe inför en mängd från sjukgymnastiken lånade, som enkom äro uttänkta för att anstränga en viss muskelgrupp, men som, i samma mån de göra detta, äro tråkiga, fula och olämpliga till skolgymnastik i synnerhet för yngre barn, är det samma sammansatt uteslutande med afseende å det kroppsliga och med förbiseende af olika åldrars och köns olika skaplynn, för att nu icke tala om förbiseendet af psykiska, estetiska och pedagogiska synpunkter.

Vidare säger han:

Man måste verkligen vara bra litet pedagog för att kunna tala om den svenska metodens företråde som skolgymnastik.

Slutligen talar han om att den svenska gymnastiken gör gymnasternas sträckmuskler så svagt utvecklade i proportion till böjmusklerna att de svenska schemagymnasternas armar äro vanskapliga.

Detta är ju tydligt nog. Vi behöfva ej påpeka den okunghet och all ovilja mot vårt system hvaraf dessa uttalanden öfverflöda. Och dylika män skulle, inkallade af svenska gymnaster, få sitta till doms deröfver! Nej, och återigen nej! Detta är omöjligt, ovärdigt, afvita!

Att vi ej stå ensamma om denna vår mening framgår bland annat tydligt nog deraf, att man trots ifriga bemödanden ännu ej kunnat förmå de svenska gymnastiklärare man vidtalat derom att ingå i juryn. Det frångår ytterligare af den protest som den svenska gymnastiklärarekåren förbereder emot festen som *gymnastikfest*.

Må vederbörande, i stället för att envisas att göra den till detta, äfven till namnet göra den till hvad den dock i sjelfva verket är och blir, en *sport- och idrottsfest*. Vi skola då vara de första att helsa de gäster som hitväntas välkomna. Vi äro då säkra på att de skola bli mottagna med all den förekommande artighet och gästfrihet som af gammalt är hemmastadd i Sveriges bygder — men som *gymnastikfest* är festen dömd, detta bör komitén äfven sjelf ha insett.

Till ett bevis på att den äfven erkänt rigtigheten deraf fordra vi nu att den praktiskt instämmer i vårt rop:

Bort med juryn!

Trots alla protester mot juryn ha komiterade, åtminstone då detta skrives, fortfarande panna att behålla den. De endast försvara sitt tillvägagående med att den ej är en domarenämnd utan en »studienämnd». Ja, vore herrar komiterade sitt eget modersmål fullt mäktiga skulle de sjelfva inse att med den namnförändringen är saken icke hjälpt, ty studienämnd, det är precis det samma som studiedomstol, det vill säga, om namnet skall få någon rimlig betydelse, en korporation som efter inhämtade upplysningar, gjorda studier fäller sin dom, här mellan svenske gymnaster och utländske akrobater.

Komitén har sjelf nu senast om juryn förklarat att dess ändamål är att:

»i den mån den korta tiden medgifver iakttaga och anställa jemförelser mellan de olika systemen samt afgifva en berättelse öfver festen, sedd från de olika medlemmarnes skilda ståndpunkt. Således är här ej fråga om någon täflan, med tillhörande domslut, systemen emellan.»

I de franska inbjudningsskrifvelserna är juryns befo-genhet uttryckt i dessa ord:

Men om alla den fysiska uppfostrans anhängare äro ense om det slutliga målet, som är den jemnsides gående utvecklingen af den individuella och sociala varelsens fysiska och intellektuella kraft, så ha icke alla trott sig böra använda samma medel för att nå detta mål.

Det har, enligt olika nationers vetenskapliga ståndpunkt och skilda anslag uppstått olika system som svara mot deras instinktiva behof.

Hvarje system har fritt utvecklat sig i olika rigtningar, och det är intressant för alla, det är nyttigt för sjelfva gymnastikens utveckling, att jemföra systemen sins emellan för att deraf draga ömsesidiga lärdomar.

Det skall bildas en jury (jury d'étude) sammansatt af representanter för de land som taga del i festen för att bedöma dess resultat.

Alltså, säger komitén, skall juryn ej fälla en dom om festen, den skall endast bedöma dess resultat eller som det senast heter anställa jämförelser mellan de olika systemen och afgifva en berättelse öfver festen sedd från de olika medlemmarnes skilda ståndpunkter.

Hvad det nu är för skilnad mellan detta och att fälla en dom öfver festen och systemen, det ligger ej åtminstone i vår förmåga att uppleta, men hvad man kan se klart på förhand det är deremot hur det lingska systemet skall komma att te sig från herrar Schleppegrells och Heikels ståndpunkt.

Det blir nog vackra saker dessa af den svenska komitén inbjudna herrar komma att yttra om den svenska gymnastiken. De ha åtminstone talande antecedentia i den vägen.

Historien om ett bref.

•Det jag hafver skrivit, det hafver jag skrivit. •

Det försvar organisationskomitén kunnat förebringa mot alla dessa anmärkningar och beskyllningar mot sättet att anordna festen och syftet med densamma har varit synnerligen lamt och framför allt intetsägande i sak.

I det fallet har komitén, som det redan torde ha fallit läsaren i ögonen af de svarsskrifvelser från komitén vi på vederbörliga håll infört, inskränkt sig till tre saker: att förneka fakta eller gå utom dem, som på tal om Paul Klar; att i inbjudningarnes uttryck inlägga en annan mening än det vanliga språkbrukets, såsom vid uppdragandet af den hårfina skilnaden mellan »täflan» och »jembörelse med värdering;» eller slutligen genom att frångå eller modifiera en från början intagen ståndpunkt, så som det skett i uppgifterna angående juryns befogenhet och utbytandet af dess första namn studiejury mot namnet studienämnd. I det senaste fallet torde skilnaden dock nästan uteslutande ligga i det yttre ljudet, då betydelsen af nämnd och jury, såsom vi redan visat, i det fallet är alldeles identisk att båda namnen beteckna en domstol.

Men har försvaret för festen offentligen varit klent i sak har det bedrifvits så mycket mera energiskt på andra sätt. Det ena har varit offentliga angrepp på festens motståndare personligen och insinuationer om mindre vackra bevekelsegrunder för deras handlingssätt, det andra har varit i tysthet bedrifna agitationer för festplanens genomförande.

Till de förra medlen få vi återkomma i sammanhang med en annan fråga. I det senare fallet är det festens spiritus rector som varit outtröttligt verksam.

Innan vi öfvergå till hans manipulationer torde vi dock böra kasta en flyktig blick på åtgörandena från komitèns meningsfränder.

De vapendragare komitén haft under det kompakta motstånd, som rest sig mot festen hos både press och allmänhet, ha förnämligast inskränkt sig till en namngifven och två anonyma insändare i Svenska Dagbladet, ett par af de till festen inbjudna gymnastikföreningarna och tre organ i pressen, Stockholms Dagblad och Dagens Nyheter i Stockholm och Handelstidningen i Göteborg.

Insändarne i Svenska Dagbladet ha mest framburit samma skäl som dem komitén sjelf anfört, hvilkas haltlöshet redan är ådagalagd. Det samma har äfven i regeln varit fallet med de tre nämnda tidningsorganen, som dessutom äfven mot angreppen mot festen anfört det skälet att, när den en gång skall bli af är det opatriotiskt att ej verka enigt för att göra den så bra som möjligt till heder för vårt land och oridderligt att utsätta de hitbjudna fremlingarne för angrepp, som skulle kunna inge dem den föreställningen att vår gamla allbekanta gästfrihet nu mera är ett minne blott.

De sista skälen äro de enda i någon mån sunda som föreburits mot angreppen på festen. De skulle vara goda om ej andra, mera talande stode emot dem, nämligen att man för saken måste offra formen. För att hindra ett tilltag som bevisligen kan medföra skada för en vigtig nationell angelägenhet får man finna sig i att låta tilltagets befrämjare stå der med skammen, det kan ej hjälpas, äfven om fiaskot skulle bli internationellt, och hellre än att af pur artighet släppa fiender till våra dyrbaraste fosterländska institutioner oantastade in i landet må vi då uppbära den förebråelsen att vi syndat mot vårt gamla rykte för gästvänlighet deri att vi velat sofra våra gäster innan vi velat visa dem gästvänskap.

Skulden för att vi svenskar blifvit försatta i denna mindre angenäma dilemma är ock alls ej opponenternas mot festen utan först och främst festkomiterades som ej, innan de anordnade festen, gjorde sig klart reda för hvad understöd och sympatier de kunde påräkna för den. De få, när sympatierna utebli och förvandlas till motsatsen, stå sitt kast, det är tråkigt, tråkigast för dem sjelfva, men »som man bäddat får man ligga».

Sanningen i detta har man äfven i utlandet insett. Vi ha redan i den vägen anfört ett tillräckligt bevisande utdrag ur en tidning, som dock för komiténs utländska vänners talan: Dansk sporttidende.

Gymnastikföreningarne ha i sak anfört ungefär det samma som komitén sjelf i sina förut anförda svarsskrifvelser; i formen ha de, liksom komitén till en början, varit temligen försigtiga.

Offentligt har alltså försvaret för festen under den första tiden åtminstone skötts ganska lamt.

Ledd med större energi och i ett fall äfven af mera verkan har den hemliga agitationen varit. De komiterade ha beskylt festens motståndare för agitation, och agiterat ha nog äfven dessa gjort, det räkna de sig till ära, då deras agitation gått ut på att afslöja ett ofosterländskt och skadligt tilltag. Men de ha agiterat öppet i den offentliga diskussionen i pressen.

På annat sätt har komitén eller kanske rättare själen deri, dess president gått till väga. Vi vilja endast som tillräckligt talande bevis i detta fall draga fram ett enda exempel.

Som vi redan omtalat såg det en tid mycket mörkt ut för komiterade att få några deltagare till festen från Danmark. Stämningen der blef allt mera afgjort mot festen och penningmedel för deltagarne hotade att tryta, ty finansudvalget i riksdagen afstyrkte ett begärt anslag åt dem för resan hit till Stockholm.

Då med ens slår, utan att någon kan framvisa en rimlig anledning därför, allt om. Samma talare som i finans-

udvalget talat mot anslaget tala i riksdagen för detsamma. Det beviljas och de danska deltagarnes resa är betryggad.

Hvad hade åstadkommit detta omslag? I pressen hade intet förekommit och ej heller något i den offentliga diskussionen i riksdagen, som kunnat motivera det. Nej, här har man att spåra de hemliga agitationerna.

En dansk tidning, København, gaf en ledtråd till hemlighetens uppdagande i följande artikel:

»Den stockholmska cirkusföreställning, som gläder sig åt kronprinslig protektion, glider från en ytterst osäkert sakta men afgjordt ut i ett säkert fiasko.

I Aftonbladet tager cand. mag. högskollärary Paul la Cour ordet på deras vägnar som idka gymnastik i den danska landsorten.

Det faller af sig sjelft, att hr la Cour, som icke vill diskutera festens önskvärdhet, står på den svenska gymnastikens sida. Det han vill är att utreda hur förhållandet ställer sig i den danska landsorten, om det för närvarande är svensk eller dansk gymnastik, som har öfvertaget ute i landet. Hr la Cour påvisar då med torra siffror, att det inom de danska skytteföreningarna, som representera den öfverväldigande majoriteten af våra gymnaster, pågår en ihållande och stark rörelse i riktning mot det Lingska systemet.

Och till de danska skytteföreningarna har ingen inbjudning utgått.

Ser det alltså föga treffligt ut för löjtnant Balck och hans kolleger, så skall man af de medel de använda förstå, att det i alla fall är värre än det ser ut att vara.

Hr Balck har nämligen tillskrifvit borgmästar Hansen (i Köpenhamn) ett bref med tillåtelse, att i *förtrolighet* använda det der det kunde göra nytta. Hr Hansen nyttjade det i det han lemnade det till hr Hörup (ledaren för folketingets majoritet). Och det gjorde sin nytta i det att det stämde hr Hörup för att bevilja anslaget till de resande gymnasterna.

Det förtroliga brefvet har cirkulerat bland de höga lagstiftarne i Fredericiagadens kasern, och det skulle vara en blodig skam, om icke svenskarne och den svenska gymnastikens vänner i Danmark finge reda på hvad som står i det.

Jag vill därför i korthet referera dess innehåll och inbillar mig, att löjtnant Balck är mig tacksam för att jag icke aftrycker hela brefvet.

Hr Balck påstår, att det icke fins någon nämnvärd strid i Sverige om gymnastikfesten. Den smula bråk, det har varit, har framkallats af professor Törngren som är afundsjuk för att han icke kommit in i komitén (!!!) och af kapten Norlander, hvilkens lifsuppgift det är att införa svensk gymnastik i Danmark.

Vidare påstår den beklämde mannen, att komitén har mottagit ytterst älskvärda svar från alla Sveriges gymnastikföreningar utom från Lunds. Der det har kommit afslag är detta öfver allt grundadt på ett sätt som icke står i den aflägsnaste förbindelse med det tillräckligt bekanta lundensiska aktstycket.

Man kan härtill svara: Helsingborgarne då, de sade först ja, men slogo om till ett nej som på pricken liknar lundensarnes.

Man kan svara åtskilligt på hr Balcks förtroliga bref. Men hvarför det? Hans sätt att föra striden talar för sig sjelf, och hans skrifvelse hör till dem som förstås utan kommentar.

Den hjälpte anslaget igenom i det danska folketinget.

När jag nu offentliggör dess väsentliga innehåll, sker detta i det upprigtiga hoppet, att detta ytterligare hjälper författaren så som han förtjenar.»

Som man lätt kan tänka sig väckte detta afslöjande den största sensation i både Danmark och Sverige.

Här hemma ville man till en början ej tro på uppgifternas sanning och Svenska Dagbladet innehöll med anledning af den danska tidningens afslöjanden under titeln »En kränkande misstanke» en artikel af följande lydelse:

»I den strid, som här i Sverige pågått om den ifrågasatta gymnastikfesten ha alla de tidningar, som fört det flertals talan som anser festen skadlig för vår gymnastik och önskar att den måtte hindras, med en berömvärd takt hela tiden hållit sig till sak och hållit personerna utanför fejden.

Ett motsatt förfarande ha de gymnastikföreningar visat som fört festens talan i det de anfallit enskilda personer som de trott ogilla den samma.

I Danmark, der striden under hela tiden förts med vida större hätskhet än här, ha å ömse sidor skarpa personliga hugg vexlats — något som vi äfven ett par gånger ansett oss böra referera. Nu senast har i danska tidningar en insinuation framkommit, som vi, då den rör svensk mans heder, ej heller anse oss böra låta passera oanmärkt eller endast omnämna. Ehuru angreppet är rigtadt mot den man, som ifrigast här i Sverige

för festens talan och mest energiskt arbetar på att den samma skall bli af, nämligen organisationskomiténs ordförande *kaptén Balck*, kunna vi dock här ej annat än på det varnaste taga hans försvar, på samma gång som vi genom att påpeka det ovärdiga sätt, hvarpå han angripits, ge honom sjelf anledning att i ett svenskt organ bemöta ett förtal, som vi äro de sista att tro ega någon grund, men som det bör vara honom sjelf angeläget att offentligen bemöte, på det att allmänheten såväl här som i vårt södra grannland måtte få det från kompetentaste håll vederlagdt.

Sakens sammanhang är i korthet detta.

Som våra läsare minnas afstyrkte finansutskottet i danska riksdagen beviljandet af begärdt anslag af 4,000 kr. för danska gymnasters deltagande i den ifrågasatta gymnastkfesten. Emellertid, när frågan om anslaget var före i folketinget, blef det, märkligt nog, der beviljadt. Märkigare ännu var, att flere talare som i utskottet yttrat sig mot anslaget i tinget både yttrade sig för och röstade för dess beviljande. Alla angåfvo som skäl för sin ändrade åsigt »upplysningar som under mellantiden kommit dem tillhanda».

Hvari bestodo dessa märkliga upplysningar och hvem hade lemnat dem? Det är en fråga som litet hvar gjort sig både i Sverige och Danmark.

Tidningn *København* tror sig ha kommit både dem och deras källa på spåren.

Denna tidning har förut visat sig väl underrättad och med talang fört festens motståndares talan i Danmark. Men denna gång måste den ha blifvit förd bakom ljuset. Vi kunna och vilja icke tro annat, ty sådana medel som den uppger skulle ha användts äro vi fövissade om att ej en svensk officer skulle tillåta sig att begana.

De »afslöjanden» tidningen kommer med och som den sjelf kallar »gymnastiska indiskretioner» äro nämligen af följande lydelse:

Härefter inför tidningen '*Københavns*' af oss härofvän citerade artikel, hvarpå den fortsätter:

Så långt den danska tidningen. Ja, i sanning, vore dess uppgifter sanna, vore dess stränga ord mer än befogade. Men, vi upprepa det ännu en gång, de kunna ej vara det. Om ett dylikt bref existerar, kan det ej vara skrifvit af kaptén Balck, och om det är skrifvit af honom kan tidningens referat af dess

innehåll icke vara exakt. Den måste ha låtit föra sig bakom ljuset af en feude, som velat skada den sak, för hvilken tidningen strider, genom att ge festens förkämpar tillfälle att beslå dess motståndare med osanning och förtal. Det är sorgligt att tidningen skall ha låtit locka sig i en dylik fälla, men vi kunna, vi vilja dock ej annat än hoppas att så är förhållandet. Det är nämligen, det våga vi öppet förklara, omöjligt, att en svensk officer kan ha nedlåtit sig till att i akt och mening att föra ett annat lands myndigheter bakom ljuset, skrifva ett bref med uppgifter, hvilkas sanningslöshet är så ovedersäglig som påståendena att gymnastikfesten ej i Sverige väckt strid och att lundensarne stå ensamma om sin motivering till att afslå att deltaga i festen. Ännu omöjligare är, att en svensk officer skulle, för att vinna fördelar för den sak han förfäktar, kunnat göra sig skyldig till den lågheten, att i en privat skrifvelse framkasta lömska insinuationer mot en förmans karakter.

Detta äro vi så fast öfvertygade om, att vi, som vi i vår artikels början nämnde, bestämdt taga kapten Balcks försvar.

Vi äro äfven säkra på, att kapten Balck sjelf skall vara den förste att, när det förtal, för hvilket han varit utsatt, kommer för hans ögon, kraftigt dementera det. Existerar ett bref från honom till borgmästar Hansen angående ämnet i fråga, äro vi säkra om att han, som det bästa medlet att bevisa att det ej haft det innehåll man påbördat honom, skall skynda att i såväl svenska som danska tidningar offentligöra det in extenso, om det ej existerar, att förklara detta.

På denna tidningens i förtroende till hans gentlemannära gjorda öppna och ridderliga vädjan till kapten Balck, att försvara sig mot beskyllningarna var det naturligtvisingen, som betviflade att han skulle skynda att genast offentliggöra brefvet. Herr kaptenens svar kom efter några dagar — men det var af följande lydelse:

Till redaktionen af Svenska Dagbladet.

Oaktadt jag haft för grundsats att ej bemöta personliga anfall, då det gäller meningsskiljaktigheter i sak, anser jag dock de beskyllningar, hvilka i eder tidning af den 1 april mot mig rigtas, vara af så alvarsam art, att jag bör bemöta dem.

Det har aldrig varit min afsigt att skrifva något bref, ämnadt att inverka på danska riksdagens beslut, angående en

anslagsfråga för danska gymnasters deltagande i gymnastikfesten i Stockholm. Det privatbref jag den 20 februari 1891 skref till Borgmästare Hansen, och hvilket i en dansk tidning på ett alldeles vilseledande sätt blifvit omtaladt, var ett svar på dennes bref af den 18 februari 1891 deri han meddelar, att de Kjöbenhavnske gymnastikföreningarnas deltagande nu var »sikret» — »stöttet ved välvilligt Statsbidrag fra Regjering og Rigsdag». Detta har alltså af mig uppfattats som en redan afgjord sak och mitt bref börjar därför sålunda: »Med stor glädje har jag haft den äran emottaga eder skrifvelse, som meddelar den kärkomna underrättelsen, att vi med *säkerhet* kunna påräkna våra danska bröders deltagande i vår gymnastikfest.» Här af framgår tydligt att jag ej ens tänkt på möjligheten att mitt bref skulle kunna användas i syfte »att föra annat lands myndigheter bakom ljuset». Att anslag skulle hos danska riksdagen begäras, var dessutom för mig obekant.

Från Danmark klagades derjemte öfver splittringen i Sverige och öfver de »ohöfliga» uttalandena om inbjudna gäster. Jag ansåg därför min skyldighet vara att för borgmästare Hansen, såsom ordförande för Köpenhamns gymnastikförening och genom hvilken inbjudningen till Danmark utgått, söka klargöra situationen här. Dervid framhölls särskildt, att någon splittring inom de *svenska gymnastikföreningarna* ej förefans — och enighet råder fortfarande derinom — om man frånser Lundensarne. Helsingborgs gymnastikförening återtog sin förut gjorda anmälan först den 5 mars, således senare än mitt brefs datum, dock utan att direkt uttala sig mot festen.

För de personers ställning till frågan, hvilka namngifvits och som uppträdt emot gymnastikfesten redogjordes i korthet, enligt min enskilda uppfattning, utan afsigt att dermed skada hvarken person eller sak, i synnerhet som mitt bref ej var afsedt för offentliggörande.

Stockholm den 3 april 1891.

Viktor Balck.

Detta minst sagt egendomliga sätt att begagna tillfället att offentligen rentvå sig från en graverande beskyllning besvarades af Svenska Dagbladet endast med följande, i all sin hofsamhet i formen, till innebörden så mycket skarpare ord:

Med anledning af kapten Balcks skrifvelse vilja vi endast påpeka, att det ej var *vår* tidning, som rigtade några beskyll-

ningar mot honom. Vi förklarade tvärtom som vår öfvertygelse, att han, genom att för allmänheten framlägga det bref, på hvilket tidningen Kjøbenhavn stödde sina beskyllningar, skulle komma att ådagalägga deras grundlöshet. Vi kunna nu ej annat än uttala vår förvåning öfver att kapten B. ej gjort detta, ty han skulle ju då, om brevets innehåll är ett annat än det af den danska tidningen uppgifvits vara, ha *bevisat* detta, då han nu åtnöjt sig med att endast *förklara* att så är.

Danskarne togo upp saken än mera direkt. 'Kjøbenhavn' innehöll med anledning af Svenska Dagbladets artikel och kapten Balcks svar derå följande nya afslöjanden af signaturen 'Sherry' angående det ominösa brevet:

I dag vill jag uttala min växande förundran öfver att herr kaptenen ännu icke har funnit anledning att offentliggöra det ominösa brevet, hvars innehåll jag refererat och som af svenska tidningar så väl som af mig befunnits litet... litet...

Kaptenen skref nog att jag hade svårt förvrängt hans ord. Men han bevisar det icke. Jag skall nu försöka att kittla honom med två små oskyldiga citat:

I Svenska Dagbladet för den 6 februari detta år skrifver kapten Balck:

Är verkligen vårt system så öfverlägset alla andra, hvilket det, såsom byggt på rationellt fysiologiska grunder, i egenskap af uppfostrande gymnastik onekligen är...

Så skrifver herr Balck när han skall försvara sig i Sverige.

Men i brevet, detta bref som är så förtvifladt undanstucket och som vi icke kunna få fram — skrifver samme herr Balck:

... vi anse danska gymnastiken jemngod med svenska...

Så skrifver herr Balck, när han inviterar danska gymnaster till cirkus.

På detta nya citat ur brevet svarade herr Balck icke ett ord.

Han har tvärtom, när man från olika håll i Sverige bedt honom att han, för att göra ett slut på de misstankar, som dylika ovederlagda beskyllningar måste utsätta honom för, måtte tillåta brevets offentliggörande, helt kort och godt svarat: *'Jag tillåter icke mitt brefs publicerande, utan*

kommer att betrakta detta som brefstöld för den händelse någon på olofligt sätt skulle tillegnat sig en kopia deraf".

Med detta måste allt tal i pressen om brevet vara slut.

Kapten Balck står nu för tid och efterverld med den gloria han sjelf vägrat att beröfva sig, och historien om ett bref bildar ett karakteristiskt drag i festens annaler.

En sorglig final.

Hvad hade min son på galejan att göra?

Som man nog kan förstå bidrog ej det i de föregående kapitlen framvisade sättet att försvara och arbeta för festen att höja dess aktier i den allmänna meningen, och Svenska Dagbladet uttalade därför endast hvad alla tänkte när det gaf festen namnet en dömd tillställning.

Komiterade måste äfven så småningom beträda eftergifternas väg, så som vi redan på tal om juryn visat att de gjort. Men intet kunde dock afvärja det sista dråpslaget mot festen: ett direkt uttaladt ogillande af densamma från gymnastikens bemyndigade målsmän i vårt land, dess gymnastiklärarkår.

Detta kom i form af en formlig protest från majoriteten af gymnastiklärarne vid landets universitet och läroverk.

Det märkliga och för festens anseende definitivt afgörande aktstycket hade denna lydelse:

Vi undertecknade, gymnastiklärare vid rikets universitet och allmänna läroverk, vilja, med anledning af den tillämnade »internationella gymnastikfesten» som är ämnad att hållas i Stockholm den 15—19 maj d. å. och särskildt på grund af de i inbjudningen förekommande motiven, härmed tillkännagifva vår ställning.

Vi anse:

1) att denna tilltänkta fest sådan den planlagts, icke har sin grund i ett här i landet känt *behof*.

2) att det icke är fester, som hos oss kunna föra gymnastiken framåt, utan ett sakrikt och kraftigt samarbete mellan

landets gymnastiklärare, skolmän, läkare och andra för den kroppsliga utvecklingen intresserade personer, och att en fest, sådan som den i fråga, verkar till splittring och ej till sammanlutning af befintliga krafter.

3) att det är af största vikt, att Lings verldsberömda skapelse, fri från klemighet och öfverdrifter, sprides till folkets barn i stort sedt och ej blott till ett jembörelsevis ringa antal.

4) att dylika fester lätt bidraga till att gifva en åskådande allmänhet den uppfattningen, att gymnastiken icke är tillämplig för alla, således ej för de svage.

5) att vår gymnastik visat sig vinna i spridning och intresse i samma mån som den får sina livsvilkor — tid och utrymme — tillgodosedda, och att nödvändiga och nyttiga rörelser och rörelseformer i tillräcklig mängd redan ingå i vårt system äfven om dubbelt så mycken tid, som nu är anslagen för öfningarna, skulle oss lemnas, hvaraf följer att systemet har nog stort rörelseförråd, så att lån eller tillskott af rörelser utifrån icke utgör något skäl för festens *berättigande*.

6) att, då den gymnastiska undervisningen här i landet uppehålls af en lifskraftig *statsinstitution*, som med framgång verkar till gymnastikens utveckling och höjande, det är alla gymnastiklärares skyldighet, att genom sin verksamhet undanrödja allt, som vill ställa sig i vägen för denna institutions inflytande till att åstadkomma en sann uppfattning och riktig tillämpning af gymnastiken såsom uppfostringsmedel.

7) att, då denna fest härleder sig från en eller några få enskilda personer, som af sjelftagen makt och myndighet och med officiell dräkt handlat i gymnastikens namn ooh inbjudit främlingar att sitta till doms öfver den sammans uppfostrande värde, det är en manande pligt för landets gymnastiklärare att yttra sig i frågan.

Slutligen anse vi, att »organisationskomitén» saknar förutsättning till att kunna riktigt och fördomsfritt bedöma om hos oss, d. v. s. öfver hela landet, något fattas i gymnastiskt afseende, samt genom hvilka medel befintliga brister kunna afhjelpas.

På grund af hvad vi sålunda anfört, bestrida vi på det bestämdaste *rättmätigheten* af den tilltänkta »internationella gymnastikfestens» hållande.

A. *Littorin*, Gymnastiklärare vid kgl. univ. i Upsala; C. *Norlander*, Fäktmästare och gymn.-lärare vid kgl. univ. i Lund; E. *Ling*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Gefle; A. *Härdelin*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Hudiksvall; K. *Hedenberg*, Gym-

nastiklärare vid l. a. l. i Norrtelge; *A. af Sandeberg*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Enköping; *C. A. W. Schultz*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Söderhamn; *C. J. Cleve*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Linköping; *W. Pleijel*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Vestervik; *A. F. Wahlström*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Eksjö; *S. J. Toll*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Vadstena; *C. Wallberg*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Söderköping; *K. Uberg*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Skara; *L. Svenson*, Bitr. gymnastiklärare vid h. a. l. i Skara; *T. Warodell*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Venersborg; *A. Kjellberg*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Mariestad. *K. Ehrengranat*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Borås; *S. Högman*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Alingsås; *A. Falkenberg*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Nyköping; *C. Noréus*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Eskilstuna; *R. Bolling*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Vesterås; *O. F. Lagergren*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Falun; *G. v. Zweigbergk*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Arboga; *S. A. Hallström*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Sala; *G. Gyllensvärd*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Vexjö; *A. Pettersson*, Gymnastiklärare vid sem. i Vexjö; *K. Edborg*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Jönköping; *J. M. Melin*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Vernamo; *H. Ekström*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Lund; *K. Th. Holm*, Bitr. gymnastiklärare vid h. a. l. i Lund; *C. S. Bergman*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Malmö; *Fr. Berling*, Vikar. gymn.-lärare vid h. a. l. Malmö; *A. Bergman*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Karlskrona; *G. M. Fleetwood*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Ystad; *G. E. Wallin*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Karlshamn; *K. W. Kruse*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Landskrona; *G. Leche*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Sölvesborg; *C. A. Westerlund*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Ronneby; *C. A. A. Mollstadius*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Trelleborg; *A. Lundgren*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Engelholm; *E. Amnell*, Gymnastiklärare vid Göteborgs latinläroverk; *C. A. Lundgren*, Gymnastiklärare vid real-lärov. i Göteborg; *C. N. Österlund*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Halmstad; *Th. von Baumgarten*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Uddevalla; *G. A. de la Motte*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Göteborg; *P. Peterson*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Kalmar; *A. O. Nilsson*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Åmål; *L. Andersson*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Filipstad; *B. Lagbjelke*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Arvika; *E. T. Mankell*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Hernösand; *A. Hammargren*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Östersund; *C. J. Burman*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Umeå; *G. Nyström*, Bitr. gymn.-lärare vid h. a. l. i Umeå; *E. Grape*, Gymnastiklärare vid

h. a. l. i Luleå; *H. Edin*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Piteå; *H. Hammarberg*, Gymnastiklärare vid l. a. l. i Haparanda; *A. Pettersson*, Gymnastiklärare vid l. a. l. Örnsköldsvik; *E. Hellgren*, Gymnastiklärare vid h. a. l. i Visby.

Med anledning af de svenska gymnasiklärarnes protest mot den »internationella gymnastikfesten» få vi, med instämmande i det sakrika och värdiga sätt hvarpå de yttrat sig, för vår del tillägga, att afhållandet af en sådan fest i den form, den nu föreligger, i ej ringa mån skulle bidraga att försvåra vårt arbete i den Lingska gymnastikens tjänst.

Vi äro förvissade, att de män, som äro upphofvet till denna fest, ej ens tänkt derpå, att det skulle vara det bästa beviset för våra vedersakare, som anse att Lingska systemet behöfver uppblandas med främmande element, om en sådan fest komme till stånd i vårt, i Lings fädernesland.

Med uttalande af vår grämelse och våra farhågor få vi vördsamt teckna

<i>I. Oldevig</i> , Hofråd, Gymn.-direktör, Dresden.	<i>S. Hjulhammar</i> , Gymn.-direktör, Wien.
<i>A. Kjellgren</i> , M. d. Gymn.-direktör, London.	<i>A. Weman</i> , Gymnastikdirektör, Erfurt.
<i>J. V. Dahlberg</i> , Gymnastikdirektör, Wiesbaden.	<i>H. Billberg</i> , Gymnastikdirektör, London.
<i>M. Bergman Österberg</i> , Principal Hampstead, Physical Training College.	

Innebörden och betydelsen af den märkliga protesten sammanfattades af Svenska Dagbladet i följande korta reflexioner, med hvilka tidningen beledsagade densamma:

Det är majoriteten af Sveriges pedagogiska gymnaster, dess gymnastiklärarekår vid universitet, högre och lägre allmänna läroverk och seminarier som härmed lagt sitt tungt vägande ord i vågskålen mot festen i den form arrangörerna från början gifvit den.

Gent emot de uttalanden till festens förmån som framkommit från en del privata gymnastikföreningar, som till största delen äro sammansatta af personer, som gymnasticera på lediga stunder för sin helsas eller sitt nöjes skull, men hvarken äro teoretiskt eller praktiskt utbildade fackmän, måste man tillmäta detta uttalande af gymnastikens bemyndigade och kompetente målsmän i vårt land en dominerande betydelse.

Sedan Centralinstitutets föreståndare förklarar sig ej ha något med festen att skaffa och den örväldigande majoriteten af våra gymnastiklärare protesterat mot den samma, måste man anse att den är omöjliggjord i den ursprungliga formen. Det torde icke nu kunna återstå organisationskomitén annat än att följa vår i går gifna uppmaning och genom juryns borttagande definitivt göra festen till det enda den numera kan anses ha befogenhet att göra den till, en fullkomligt privat sport- och idrottsfest.

Enhälligheten bland gymnastiklärarekåren mot festen som gymnastikfest är nämligen så stor, att i motsats till komiténs påstående, att det egentligen ej finnes någon stämning mot festen, det tvärtom nu måste anses klart ådagalagdt, att det bland sakkunnige och omdömesgille, bland fackmän utom hufvudstaden ej finnes någon stämning för den samma.

De ordinarie gymnastiklärarne vid båda våra universitet ha nämligen undertecknat protesten. Af tillfrågade gymnastiklärare vid 31 högre allmänna läroverk ha 27 lärare från 24 olika läroverk protesterat, af lärare vid 39 lägre allmänna läroverk ha 28 lärare vid lika många läroverk protesterat, och af gymnastiklärarne vid 7 seminarier har en lärare, som endast tjenstgör vid seminarierna samt 5 som återfinnas bland elementarlärarne likaledes protesterat. Af tillfrågade gymnastiklärare vid 79 allmänna läroanstalter ha alltså icke mindre än 58 lärare vid 60 olika läroanstalter protesterat mot festen.

Dessutom ha lärarne vid 4 läroanstalter förklarar sig ogilla festen, ehuru de af ett eller annat skäl ej velat underteckna en formlig protest mot den samma.

Då härtill kommer, att man ej ansett sig böra tillfråga gymnastiklärarne vid Stockholms allmänna läroverk samt icke heller 9 gymnastiklärare, som för närvarande äro kommenderade till militärtjenstgöring, måste det medges att den majoritet man fått helt enkelt är förkrossande.

Slutligen ha äfven 7 i utlandet verkande svenska gymnaster anslutit sig till protesten, då de anse festen skadlig för den svenska gymnastikens sak i utlandet.

Slaget drabbade äfven organisationskomitén så hårdt att den ej kunde komma sig för med något annat svar på detsamma än följande utgjutelse:

I hufvudstadens tidningar för den 17 april finnes införd en »protest» mot gymnastikfesten, undertecknad af ett antal gymnastiklärare. Denna »protest» kräver ett närmare skärskådande.

Angående dess tillkomstsätt ha följande upplysningar kommit oss till handa. Först kringsändes till gymnastiklärarne i landsorten »hetsiga skrivelser» och tidningsartiklar mot festen. Huru dessa artiklar stödt sig dels på oriktig innanläsning, dels på oriktig och godtycklig uppfattning af våra inbjudningsskrivelser, har komitén redan påvisat. Derpå följde ett cirkulär med enträgen uppmaning om bemyndigande att få underteckna deras namn å den medföljande »protesten». När denna uppmaning ej gjorde tillräcklig verkan, utsändes ett nytt cirkulär med stark betoning af att föreståndaren för Gymnastiska centralinstitutet alldeles icke var med om festen. Dessutom lär äfven hot hafva användts. Detta tycks nu hafva gjort tillbörlig verkan, att döma af den mängd namn »protesten» samlat.

Huruvida våra inbjudningsskrivelser äfven meddelats personerna i fråga är oss icke bekant; men hafva de icke meddelats, så hafva undertecknarne af »protesten» *icke heller läst de skrivelser, mot hvilka de protestera*, och att så verkligen varit förhållandet kunna vi härmed bevisa.

Ett par af dem, hvilka som inbjudare undertecknat det första cirkuläret, hafva t. ex. sedan förklarat, att de icke ens vetat att h. k. h. kronprinsen är festens beskyddare. *Detta står dock i sjelfva öfverskriften på inbjudningsskrivelsen.* Och när inbjudarne sjelfva visat en sådan okunnighet, hvad kan man då tro om de öfrigas kännedom i frågan. Också har en af dessa nu efteråt förklarat, att han ej vetat hvad »protesten» egentligen gälde; en annan har skriftligt begärt upplysning om inbjudningsskrifvens innehåll; en tredje har, sedan han sjelf tagit reda på verkliga förhållandena, återtagit sitt namn, dervid förklarande, att han »genom missledande uppgifter låtit lura sig att låta sitt namn komma med». Man kan på grund häraf antaga, att flere, om de fått kännedom om våra verkliga afsigter med festen, ej så lättvindigt undertecknat en »protest» mot den samma.

Granskar man de namn, som stå under protesten, så finner man att en hel del af undertecknarne ej äro examinerade gymnastiklärare och att några ej vidare utöfva sin lärareverksamhet, hvaremot de som verkligen sköta lärareplatser icke undertecknat. Vidare möter det egendomliga och för »protestens» värde i hög grad betecknande faktum, *att der icke finnes namnet på en enda af Stockholms gymnastiklärare* (öfver tjugu till antalet). Man har icke ens ansett det löna mödan att tillfråga dem. Förmodligen har man antagit, att dessa, som på närmare håll haft tillfälle att bilda sig ett eget omdöme i frågan, ej skulle låtit »anvärfva» sig. Komitén har deremot haft den tillfredsställelsen, att flere

af Stockholms gymnastiklärare, då agitationen för »protesten» blifvit dem bekant, anhållit få blifva medlemmar af komitén, »för att derigenom visa sitt ogillande af detta sätt att motarbete festen».

Hvad slutligen beträffar de i utlandet bosatta undertecknarne, så finner man till sin förvåning, att alla derstädes endast idka sjukgymnastik, med undantag af den qvinliga, hvaremot en annan i London för svensk friskgymnastik arbetande gymnastikdirektör förklarar, »att festen kan och bör gagna svensk gymnastik i utlandet».

För att nu öfvergå till sjelfva »protesten» skola vi i korthet blotta dess haltlöshet.

Vi anse:

1) att flertalet af undertecknarne ej hafva någon erfarenhet i de frivilliga gymnastikföreningarnas verksamhet och således ej äro kompetenta att yttra sig om deras behof af en dylik fest och om hvars verkliga behof vi redan yttrat oss i vår nyligen offentliggjorda förklaring.

2) att gemensamma uppvisningar (»fester») kunna föra gymnastiken framåt, hvilket erfarenheten inom alla land visat. Ett sakrikt och kraftigt samarbete behöfs naturligen äfven, och därför har komitén med sig förenat gymnastiklärare, läkare och andra för den kroppsliga utvecklingen intresserade personer. För splittningen torde upphofsmännen till agitationen mot festen sjelfva få bära ansvaret.

3) att det just är ett af festens mål att allmännare sprida gymnastikens användning.

4) att dylika fester bidraga till att gifva en tänkande allmänhet den uppfattningen, att gymnastiken är tillämplig för alla.

5) att äfven, fastän ett stort förråd rörelser finnes inom vår gymnastik, det icke kan annat än gagna den samma att få förrådet ytterligare ökad, under förutsättning att de tillkomna rörelserna äro goda. Det är alltid *berättigadt* att söka utveckling.

6) att, oaktadt festen är oberoende af hvarje »statsinstitution», det likväl är vår skyldighet liksom vår vilja att medverka till undanröjandet af allt som vill ställa sig i vägen för att åstadkomma en sann uppfattning och riktig tillämpning af gymnastiken såsom uppfostringsmedel.

7) att då denna fest härleder sig från Stockholms frivilliga gymnastikföreningar (se inbjudningsskriften) och således icke har officiell drägt, hvilken våra vedersakare velat påkläda oss, så ha

landets gymnastiklärare såsom korporation intet med denna fest att skaffa.

Slutligen hålla vi före, att organisationskomitén (som inom sig räknar 17 examinerade gymnastiklärare och 3 läkare) kan anses ega »förutsättning» att riktigt och fördomsfritt bedöma den sak, för hvilken den arbetar.

På grund af hvad vi sålunda anfört bestrida vi på det bestämdaste *rättmätigheten* af någon »protest» från de officiella gymnastiklärares sida mot en fest, som vunnit så stor anslutning, och i spetsen för hvilken står H. K. H. Kronprinsen.

Organisationskomitén.

Svaret på detta mest af invektiv och ofta kränkande insinuationer fyllda försök att parera protesten lät ej heller länge vänta på sig. Det kom i en af tre bland Sveriges mest ansedda gymnastiklärare undertecknad skrifvelse af följande lydelse:

Ytterligare svar till Organisationskomitén för den Internationella gymnastikfesten.

I största möjliga korthet skall här meddelas de upplysningar som äro behöfliga för att organisationskomiténs framställning om gymnastiklärares protests tillkomst skall få något sammanhang med verkliga förhållandet.

De så kallade »hetsiga skrivelserna» utgöras af de uppsatser, som hafva förekommit i pressen rörande festen. Det är klart att dessa icke företrädesvis utgjorts af festkomiterades meningar, hvilket visat sig vara obehöfligt, ty dessa hafva blifvit distribuerade genom andras åtgörande.

Det kan väl vara möjligt att en eller annan »enträgen uppmaning» till en underskrift vännar emellan förekommit, men då har det endast gällt att välja mellan att tiga med sitt *ogillande* af festen eller att tillkännagifva detsamma genom namnunderskrift. All påverkan i afseende å sjelfva åsigten om festen har varit fullkomligt obehöflig. Der ytterligare upplysningar åstundats hafva de i mån af tid lemnats.

Föreståndaren för Gymnastiska centralinstitutet har sjelf i ett kort meddelande i hufvudstadens tidningar tillkännagifvit, att hvarken institutet eller han har något med festen att göra. Hans ställning var således ingen hemlighet, ej ens för komiterade. Men, huru kan organisationskomitén tro att detta tillkännagifvande skulle inverka mera i landsorten än på de »tjugu»

gymnastiklärarne i Stockholms sju läroverk, hvaraf likväl ej alla äro försedda med ordinarie lärare? Eiler äro de af dessa 20, som slutit sig till komitén »för att derigenom visa sitt ogillande» af den mycket utskrikna »agitationen», särskildt anmärkningsvärda för moraliskt mod?

Protesten vill endast visa landsortens uppfattning!

Angående hotet som »lär hafva användts», inskränka vi oss till att fråga: Finnes någon utom komiterade som tror på denna naiva saga? Vi måste nämligen antaga att komiterade på grund af öfvertygelse kasta en sådan skugga af feghet, som ovilkorligen medföljer komiterades antydan, på mängden af landets gymnastiklärare — de må vara examinerade eller ej — och de i utlandet verkande svenska gymnasterna, hvilka minst lika väl som hela organisationskomitén, böra känna förhållandena i utlandet. I afseende å »oexaminerade lärare» få vi upplysa, att detta yttrande förmodligen afser förhållandet vid en del lägre läroverk; men der är ofta rektor sjelf eller en kollega äfven gymnastiklärare, således *pedagogiskt* bildade personer, som förstå uppskatta festens halt.

Organisationskomitén har rätt att ingen blifvit särskildt underrättad om kronprinsens ställning till festen, och vi gilla allt jemt detta förfarande. Med tillfredsställelse erkännes äfven den goda hållning, som alla, hvilka hittills tagit till orda mot denna »egendomliga» fest, iakttagit genom att uteslutande hålla sig till sak. Den tidning, som först i fullständig öfversättning återgaf den mycket svåråtkomliga inbjudningsskrifvelsen, iakttog dervid samma förfarande. Då organisationskomitén icke har sig bekant mera än »ett par» som icke kände till det höga beskyddet, bevisar den dermed att ett dylikt meddelande varit obehöfligt.

Den frihet, hvarmed komitén använder citationstecken förefaller högst »egendomlig». Är det verkligen tänkbart att dessa »ett par» och den *enda*, som ej »vetat af hvad protesten egentligen gälde», hafva biktat sig inför komitén såsom sådan, således *öppet* utan att såsom »en tredje» återtaga sina namn. Den, som ej känner verkliga förhållandet, kan af komiténs »egendomliga» uppsats ledas till att tro att någon »lurats att låta sitt namn komma med». På »protesten» finnes ingen *tecknad*, som *velat återtaga sitt namn*.

Festkomiterade förundra sig öfver att *en* begärt upplysning om inbjudningsskriftens verkliga innehåll. Må tro denna begäran är alldeles fri från en fin ironi? Festkomiterade hafva nämligen nyligen med namnunderskrifter velat förklara både festens »för-

nämsta» och andra mindre väsentliga mål, och inlagan till stadsfullmäktige är i sin framställning om festens ändamål icke till det minsta liknande det, som derom säges i de första inbjudningsskrifvelserna till in- och utlandet. Sakens klargörande har likväl härmed ej skett; *Domarenämnd, jemförelse, uppskattning af resultat* m. m., m. m. qvarstå fortfarande. Man må hellre förundra sig öfver att ej mera än *en* framställt förfrågan om hvad som egentligen afses med denna »egendomliga fest».

Alla mot gymnastiklärarnes skrifvelse uppsatta särskilda punkter sakna allt hvad bevis heter. De äro blott motsägelser, som, så nära sig göra låtit, begagna samma ord, som gymnastiklärarne i sin skrifvelse. Dermed hafva komiterade också förledts till hvarjehanda motsägelser till deras senare tillkännagifna ståndpunkt. Så göra de sig t. ex. i punkten 5 åter till målsmän för den uppfostrande gymnastiken genom att vilja lyckliggöra denna med långods utifrån o. s. v. För att klargöra situationen och dermed äfven gymnastiklärarnes ovilkorliga rätt och *skyldighet* att såsom enskilda eller såsom kår med kraft uppträda i denna fråga, begagna vi följande bild:

Man tänke sig några skarpskyttar och andra för skarpskytterörelsen intresserade personer, hvilka skulle vilja sätta i verket den icke olofliga afsigten att förbättra soldatutbildningen i landet, och för ändamålets vinnande förena de med sig en del gymnaster, som hade någon militärbildning, och i spetsen för denna samling ställes en gymnast utan militära kunskaper, men med en framskjuten ställning såsom gymnast, och, för att undanrödja den antydda bristen, sattes vid hans sida en professor i krigshistoria. Dessa ville emellertid ytterligare hafva några andra med, som skulle ordna det hela, och en del för saken lifvade militärer jemte ett par adjunkter i krigshistoria slöte sig till de förutnämnde och alla tillsamman bildade en »organisationskomité» för ordnande af en *internationell skarpskyttefest*, som borde hållas i Sveriges hufvudstad.

Innan man visste ordet af voro Europas alla stater (Turkiet och Ryssland undantagna) jemte Amerika inbjudna. I inbjudningen hemställdes att hvarje sålunda inbjuden stat ville låta sig representeras af en elitafdelning skarpskyttar som skulle uppträda med sina färdigheter inför allmänheten, hvarvid det borde göras jemförelser, utbytas lärdomar till ömsesidig uppbyggelse för soldatutbildningen. För att resultatet skulle blifva riktigt uppskattade nedsattes en domarenämnd af medlemmar från alla vid festen representerade land. Således hufvudsakligen en utländsk nämnd.

Emellertid börja allt flere militärer uppmärksamma företaget, de finna det samma i åtskilliga afseenden vådligt och yttra tvifvel om festens behöflighet, om gagnet af att inkalla utlänningar, som både skulle uppträda och bedöma vårt system. Det sattes i fråga huruvida gymnasterna hade den militära erfarenhet och bildning, som behöfves för att till landets och sakens heder väl fullborda det sjelffåtagna värfvet; och slutligen uttala militärerna i mängd sig vara helt och hållet emot hela den tillämnade internationella festen. Detta gör ett oerhördt uppseende bland gymnasterna. Militärerna kallas för agitatorer mot en fosterländsk sak; de borde i stället af patriotism vänta tills allt vore öfver, då först vore det tid för dem att yttra sig. Alla militärer förklarades inkompetente att bedöma skarpskyttars utbildning, ty det vore här fråga om frivillige skarpskyttar och om dessa hafva militärerna ingen erfarenhet, denna tillhörde uteslutande gymnasterna och några få f. d. generalstabsofficerare med »fördomsfri» uppfattning i militära frågor; och skulle sjelfva generalstaben uppträda mot saken, så vore detta ett oerhördt »trångbröstadt» tryck, som skarpskytterörelsen ej tål vid; hvilket bäst visar sig deraf att, ehuru en komiterad i åratal arbetat på att införa utländska gevär, uniformer och andra utländska utensilier, så aftager skarpskytterörelsen jemförd med t. ex. i England der man går »fördomsfritt och fosterländskt» tillväga: därför låtom oss nu försöka att få in den engelska soldatutbildningen i stället för den svenska, äfven om denna vore än så väl bedömd i andra land. — Vi torde ej behöfva fullfölja bilden längre.

Slutligen ett par ord angående de väntade främlingarne. Skulle de hafva tagit anstöt af den förda diskussionen, så är detta uteslutande komiterades sak, hvilka ej tillräckligt upplyst om rätta förhållandet och hvilka åtagit sig sådant som ligger utom deras befogenhet, hvilka velat utestänga gymnastiklärarne från ett fritt meningsutbyte, hvilka utan giltigt skäl tillkalla utlänningar för att sitta till doms öfver vår gymnastik m. m. Vi upprepa hvad som många gånger sagts, låtom oss först taga vara på det goda vi sjelfva ega och först derefter täfla om utländningens gunst; det är rätta sättet att på samma gång vinna hans aktning.

Den 25 april 1891.

A. Littorin,
Gymnastiklärare vid Upsala
Universitet.

C. H. Norlander,
Gymnastiklärare vid Lunds
Universitet.

E. Amnell,
Gymnastiklärare vid Göteborgs
Latinläroverk.

På detta ha komiterade ej, åtminstone när detta skrives, ännu förmått lemna något svar, och föga lära de väl äfven ha att svara. Med detta uttömmande, på sak gående och bindande anförande är striden slut. Festens innebörd och tillkomst, dess obehöflighet, skadlighet och hufvudlöshet är ådagalagd så klart att all vidare diskussion är ej blott öfverflödig utan omöjlig. Fackmännen ha utdömt den och hela den sansade allmänheten har godkändt deras dom.

Ett ytterligare bevis på stämningen mot festen är att stadsfullmäktige *med 50 röster mot 18* afslagit beviljandet af ett af komiterade begärdt anslag till densamma.

De komiterade äro drifna ur sina svaga positioner, men festen skall hållas, med eller utan jury, ändrad i mycket och med sourdin på festinstrumenten.

Må den hållas; vi tillönska af fullaste hjerta komiterade all den framgång de kunna vinna i sina bemödanden att maskera sitt nederlag utefter hela linien inför utlandet och den okritiska massan. Den sansade och tänkande delen af allmänheten vet nu tillräckligt för att i alla fall uppskatta festen till dess *rätta* värde. Hur vackert färglagda festreferat komitén än må bjuda på omkullkasta de ej den bevisföring som förebragts mot festen, och intet lullull, inga pris-pokaler och medaljer, utdelades de än i dus-intal som täflingspris vid denna »jembörelse, som ej är någon täflan», för-må att jäfva fackmännens dom.

Slutord.

Åtskilligt skulle ännu kunna vara att tillägga. Men det anförda må vara nog för att åt det meningsutbyte om festen, som förekommit i pressen, ge en mindre flyktig tillvaro än den, som vanligen blir en tidningsuppsats' lott.

Innan vi för denna gång nedlägga pennan vilja vi endast påminna om ytterligare en sak: den taktfulla tystnad alla opponenterna iakttagit angående H. K. H. Kronprinsens beskyddarskap. Den harmonierar fullständigt med den vördnadsfulla tacksamhet hvarmed P. H. Ling alltid talade om det kraftiga stöd och beskydd, hvarmed hans snilles planta i dess första brodd hugnades af dåvarande kronprinsen Karl Johan. Detta krigarsnille uppfattade genast med sin praktiskt storslagna blick den lingska skapelsens betydelse för ett folk, som i sin helhet ville återvinna förlorade lifsandar. Och genom Karl Johans mäktiga stöd vann den en snabbare framgång än den kanske annars hade gjort.

Vi beklaga att vår nuvarande allvarlige och rättrådige kronprins icke tidigare hemkommit från sin resa. Hade så skett skulle han bättre ha varit i tillfälle att bedöma festens rätta innebörd, kunnat öfvervaka dess anordnande och iakttaga det sätt, hvarpå komiterade motsvarat det höga förtroende som så tillitsfullt lemnats dem.

Vi uttala utan tvifvel den allmänna meningens då vi säga, att H. K. H. Kronprinsens beskydd varit den enda kraft, som hindrat festens totala tillintetgörelse. Detta bevisar hur högt kronprinsens solida egenskaper värderas, men det bevisar ej att festen på grund af reela skäl haft något berättigande.

